

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJA TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

AVGUST 2023

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 4. 10. 2023

Končna redakcija: 4. 10. 2023

Pripravile: Marica Uršič Zupan, Katja Karlin Musulin in Mirjana Bijelić

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za avgust 2023

Avgust je bil po številu odzivov razmeroma običajen mesec: 156 se jih je nabralo, kar je deset manj kot avgusta lani.

Razmeroma veliko v primerjavi s preteklim obdobjem je bilo opozoril na tehnične in človeške napake. Tako sta gledalke in gledalce zmotila tehnična napaka v Odmevih, zaradi katere ni bil predvajan pogovor z dvema ministroma, in neprimeren smeh voditelja ob koncu Slovenske kronike; zaradi napačno izgovorjene črke je gledalka podvomila v nepristranskost voditelja Odmevov. Kar nekaj očitkov pa se je izkazalo za neutemeljene: avtor oddaje Zrcalo tedna je pravilno sklanjal ime države Burkina Faso, RTV Slovenija je primerno poročala o donaciji Janje Garnbret, v Jutranjem koledarju res niso opozorili na Dan spomina na žrtve totalitarnih sistemov, so pa o tem poročali v jutranjih poročilih, na Radiu Koper glasbo po željah še vedno izbirajo poslušalke in poslušalci, na MMC-ju niso zavajajoče napovedali prenosa povratne nogometne tekme, prav tako sami ne morejo dodajati ali odvzeti komentarjem, kot je očital uporabnik.

Neupravičene so bile tudi jutranje kritike o poplavah, saj so tako MMC kot tudi radio in televizija o hudi avgustovski ujmi poročali hitro in primerno.

Med vsebinskimi pripombami velja izpostaviti kritiko na neprimerno sestavo gostov v Odmevih, na oddajo Utrip Igorja Pirkoviča in na odsotnost dopoldanskih poročil na TV Slovenija, med pobudami pa podnapise oddaj TV Koper-Capodistria v slovenskem jeziku.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA.....	4
I. INFORMATIVNI PROGRAM.....	4
Slovenska kronika, 7. 8.: Očitki voditelju zaradi (neprimerne) smeha v času poplav in tragedij ..	4
Odmevi, 31. 7.: Nenamerna napaka voditelja pri izgovoru ene črke ..	5
Odmevi, 17. 8.: Neprimerna izbira gostov ..	6
Odmevi, 30. 8.: Namesto pogovora z ministroma le napačen začetek ..	7
Utrip, 12. 8.: Preveč o dogodkih, ki niso zaznamovali tedna ..	8
Intervju, 13. 8.: Napaka v odjavni špici oddaje? ..	9
Pohvale ..	10
Mnenja.....	10
Kritike.....	10
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	12
Živ žav: Nепrestano ponavljanje risank.....	12
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	13
Dobro jutro: Kdaj še oddaja o moljih v živilih? ..	13
Pobuda gledalca: Vrnitev oddaje Zadnja beseda ..	13
IV. ŠPORTNI PROGRAM	14
Poročanje o dosežkih in donaciji plezalke Janje Garnbret.....	14
TV Slovenija spet ni prenašala Svetovnega prvenstva v košarki.....	14
Pobuda gledalke: Sprejem internega akta, ki prepoveduje smrkanje v mikrofون ..	15
V. SPLOŠNO.....	15
Sprememba termina predvajanja oddaje Tednik v poletnem času.....	15
»Televizija brez poročil ni televizija« ..	16
Netočna napoved začetka oddaj v sporedu ..	18
RADIO SLOVENIJA	19
I. RADIO PRVI	19
V Jutranjem koledarju, 23. 8., nič o Dnevu spomina na žrtve totalitarnih sistemov ..	19
II. RADIO KOPER.....	19
Kdo izbira glasbo v oddaji Glasba po željah.....	19
III. RADIO MARIBOR	20
Prehitra napovedovalka Radia Maribor ..	20
RTV-PROGRAMI ZA NARODNOSTNI SKUPNOSTI	20
I. TV CAPODISTRIA	20
Pobuda: Podnaslavljanje programa TV Capodistria ..	20
MMC.....	21
I. NOVINARSKÉ VSEBINE	21

Gre res za lažen zapis na rtvslo.si?	21
II. UPORABNIŠKE VSEBINE.....	22
»Moderator na MMC-ju sam dodaja in odvzema zvezdice pri komentarjih«	22
Neprimerna profilna slika uporabnika	23
»Sem na "cenzurni listi", s tem mi je kršena pravica izražanja«	24
RTV SLOVENIJA	25
I. JEZIKOVNA KULTURA	25
»Zakaj še vedno uporabljate ruska imena ukrajinskih mest in ne ukrajinska?«	25
Je prav meja z Burkino Faso ali meja z Burkina Fasom?	26
II. OGLAŠEVANJE.....	27
»Prosim, da oglas takoj umaknete iz predvajanja v času SP v atletiki.«	27
III. TEHNIČNE ZADEVE	29
O težko berljivih podnapisih in preglasnih oglasih	29
IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM.....	30
»Gledam podnaslovljene oddaje in se čudim podnapisom«	30
Ko "vskoči" govorna sinteza.....	32
V. VARUHINJA	33
Odziv bralca na gostovanje varuhinje na Programu Ars.....	33
VI. SVET RTV SLOVENIJA.....	33
Odzivi na sejo Sveta RTV Slovenija, 24. 8.	33
VII. SPLOŠNO	34
Obveščanje RTV Slovenija o izrednih razmerah, 4. 8.	34
Skupaj za Slovenijo, dobrodelni dan na RTV Slovenija, 10. 8.:Težave klicateljev.....	35
Zloraba imena voditeljice Rosvite Pesek in oddaje Odmevi na družbenih omrežjih	35
STATISTIKA	37

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Slovenska kronika, 7. 8.: Očitki voditelju zaradi (neprimerne) smeha v času poplav in tragedij

Varuhinja je prejela 3 pisne in en telefonski odziv gledalcev zaradi obnašanja voditelja ob koncu [Slovenske kronike](#), ki je bila na sporedu 7. avgusta. Iz odzivov:

»Spoštovani, prosim, da voditelja osrednjega TV dnevnika z dne 7. 8. 2023 ob 19. uri, naučite primerne vodenja informativnih oddaj in obnašanja, trenutnemu stanju Slovencev primerno. Med vodenjem oddaje se je namreč pripetil neljubi dogodek, iz katerega je razvidno, da je voditelj skrajno neprofesionalen. Očitno je, da gospod voditelj nima nobene empatije do prizadetih ljudi v poplavi, saj je kamera v trenutku vklopa zabeležila njegovo neljubo "smehljanje", ki se očitno dogaja za kamerami. Lahko rečem, povsem neprimerno oddaji v času katastrofalnih poplav in ob trenutnem stanju ter čustvenih stiskah večine Slovencev. /.../ Voditelj je čisto simpatičen, vendar je tovrsten "kiks", kot rečeno, žaljiv do Slovencev, ki so v poplavah izgubili vse ali skoraj vse.« (M. P.)

»Pošiljam vam insert voditelja Dnevnika g. Saše Krajnc, v oddaji, polni tragedij ljudi ob poplavah v Sloveniji. Je z /.../ vse v redu?!« (A. Š.)

»Novinar, ki vodi dnevnik ob 19h, se smeji zraven ob takšni katastrofi. Sramota!« (D.)

Voditelj Slovenske kronike, 7. 8., Saša Krajnc

Iskreno se opravičujem, če sem Vas s svojim vedenjem užalil. Dovolite mi, da Vam dogodek pojasnim. Posnetek /.../ je verjetno del zadnje napovedi v Slovenski kroniki, sledil je prispevku o turističnem obisku v Istri. Ob zadnji napovedi v Slovenski kroniki se voditelju Dnevnika pridružita voditelj Odmevov in voditelj Športa (takrat je čas za napovedi oddaj in sproščen klepet z voditeljema). Tokrat sta to bila Rosvita Pesek in Saša Jerkovič. Ob njunem prihodu v studio smo se pogovarjali, vsi trije smo Štajerci in pogovarjali smo se po "domače". To je pri vseh treh vzbudilo smeh in to je smeh, ki ste ga verjetno Vi videli na ekranu, ko nas je konec zadnjega prispevka presenetil. /.../

Vesel sem, da nas spremljate in upam, da boste ostali z nami tudi v prihodnje.

Še enkrat se iskreno opravičujem.

Odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija Jadranka Rebernik

Vsekakor je razumljivo, da nekatere gledalce določeno obnašanje moti, če ni primerno situaciji. Trenutna situacija je zaradi poplav v velikem delu Slovenije izredno težka, tako je povečana občutljivost razumljiva.

Iz odziva Saše Krajnca na odgovor Jadranke Rebernik

/.../ Mnenja gledalcev bodo vedno različna, s tem ni nič narobe. Prebral jih bom, jim prisluhnil, o njih razmišljal. Lahko zatrdim, da svoje delo opravljam odgovorno. Ob prispevkih, ki govorijo o katastrofalni povodnji se ne smejim. Nasmejim se pa gotovo ob koncih oddaj, ko jim namenim prijazne, tople besede. Še posebej v takih razmerah je naloga voditelja tudi, da gledalce s svojim nastopom pomiri.

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM

Menim, da je voditelj podrobno pojasnil okoliščine, ki so privedle do neljubega dogodka, in se zanj tudi primerno opravičil. Pri oddajah v živo se lahko vsako sekundo pripeti kaj nepredvidljivega in ker TV Slovenija vsak dan predvaja na tisoče sekund programa, se neljubim napakam kljub prizadevanjem ni mogoče povsem izogniti. Seveda pa se morajo ustvarjalci truditi, da je takšnih neljubih dogodkov čim manj.

Odmevi, 31. 7.: Nenamerna napaka voditelja pri izgovoru ene črke

Gledalka **B. R.** se je odzvala na izgovorjavo besede v napovedi voditelja na temo izlova nutrij v oddaji [Odmevi](#), 31. julija. V odzivu je izrazila mnenje, da je voditelj s tem, ko je izgovoril glagol v prvi namesto v tretji osebi množine, kršil novinarski kodeks. Ker je varuhinja odziv prejela v začetku avgusta, ga objavljamo v tem mesečnem poročilu Dva vsebinska odziva, odgovor urednika in mnenje varuhinje so bili objavljeni že v [mesečnem poročilu varuhinje za julij 2023](#), na str. 4 - 6.

*»Podajam kritiko v zvezi z vodenjem oddaje Odmevi v ponedeljek, 31. 7. 2023. Voditelj Igor E. Bergant je takoj na začetku prvo vsebino oddaje na temo izlova nutrij »Nutrije delijo javnost« napovedal z naslednjimi besedami: »Društva za zaščito živali so pristojnemu ministrstvu za kmetijstvo predala približno 25.000 podpisov ljudi, ki **nasprotujemo** njihovemu načrtnemu uničenju, ...«*

Iz navedenega podajanja informacije je razumeti, da je tudi voditelj med nasprotniki izlova nutrij, zato bi moral postopati po določilu 24. točke Kodeksa novinarjev Slovenije, ki ureja postopanje v primeru konflikta interesov. Če sta se z urednikom odločila, da bo zadevo vseeno predstavil on, bi moral svojo vpletenost jasno razkriti, kar pa ni bilo storjeno. /.../«

Voditelj Odmevov, 31. 7., Igor E. Bergant

Seveda je šlo za lapsus, kaj pa drugega. Sploh ne vem, da bi storil tako napako. Če sem kaj takega res izrekel, je šlo za lapsus. Preveril sem tudi besedilo, ki sem ga pripravil za napoved, in je – kakor je treba – napisano korektno (torej v tretji osebi množine ter ne v prvi).

Za napako se opravičujem.

ODGOVOR VARUHINJE

Posnetek oddaje Odmevi z dne 31. 7. 2023, res pritrjuje vaši navedbi, da je voditelj dobro minuto po začetku oddaje, na 1' 23", izrekel »... podpisov ljudi, ki nasprotujemo«. Toda že iz vseh ostalih delov napovedi prispevka in iz vprašanj, ki jih je postavljala gostoma, je mogoče

sklepati, da je šlo pri besedi »nasprotujemo« za nenamerno napako pri branju besede »nasprotujejo«.

Dodatno temu, da je šlo za napako pri branju, pritrjuje besedilo podnapisov, namenjeno gluhim in naglušnim. To besedilo je v arhivu rtvslo.si vidno, če (na zaslonu desno spodaj) kliknete na znak za podnapise. Tam je izpisana beseda »nasprotujejo«. Podlaga za te podnapise pa so besedila novinarjev, ki jih sodelavci za podnapise samo prenesejo v sistem za podnapise.

Ker je iz konteksta oddaje jasno razvidno, da je šlo za napako pri izgovoru ene črke, v tem primeru nikakor ne moremo govoriti o kršitvi točke 1.2 (o nepristranskosti) ali 1.7 (o neodvisnosti) Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki jih morajo spoštovati novinarji in voditelji RTV Slovenija.

Za ugotavljanje kršitev Kodeksa novinarjev Slovenije je sicer pristojno Novinarsko častno razsodišče, kot varuhinja pa menim, da tudi ta ni bil kršen.

Glede vprašanj gostoma je urednik Odmevov res zapisal: »Voditelj je v pogovoru prevzel vlogo druge strani in gosta soočal s pomisleki tistih proti.« Toda to ne pomeni, da je v vprašanjih izražal svoja stališča. Kar nekajkrat je izrecno povedal, da gre za navedbe nasprotnikov izlova nutrij: »Eden izmed ključnih ugovorov nasprotnikov živali in nasprotnikov ubijanja je ...«, » ...mnoge prijatelje živali moti tudi način ...«, » ... glede na burne odzive javnosti ...«.

Voditelj je torej gostoma, ki sta bila zagovornika izlova nutrij, postavljala vprašanja nasprotnikov in ne svojih osebnih stališč.

S tako postavljenimi vprašanji je spoštoval točke 2.2, 2.3 in 2.3.1 že omenjenih Poklicnih meril, ki od urednikov in voditeljev terjajo predstavitev čim širšega obsega mnenj, po možnosti v posamezni oddaji. Ker sta bila gosta Odmevov samo zagovornika izlova nutrij, je voditelj predstavil pomisleke nasprotnikov in tako poskrbel za celovitost informiranja.

Odmevi, 17. 8.: Neprimerna izbira gostov

Gledalka V. Š. je v odzivu izrazila mnenje o neprimerni izbiri gostov v [Odmevih](#), 17. avgusta:

»Nestrokovno in pristransko pripravljene Odmevi. Izbira gostov je bila neprimerna, vabljeni so bili z ene ideološke strani. Ena sama samopromocija desnice in RKC. Propagandni stroj, podoben tistemu v Nemčiji pred drugo vojno. Želim, da se kaj takega več ne bo dogajalo. Kaj je iskal Pahor v oddaji?«

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM

Strinjam se z vami, Odmevi, 17. 8. 2023, niso zadostili vsem zahtevam Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija. Tema o pomoči ljudem po poplavih in težavah, ki se ob tem pojavljajo, je bila sicer aktualna, pomembna in primerna. Izbira gostov v studiu pa je bila zelo ozka. Sogovorniki so bili skavtinja Nastja Perovnik, predstavnik Karitasa Danilo Jesenik Jelenc, predstavnik Malteške pomoči Roman Vučajnik in nekdanji predsednik Borut Pahor kot prostovoljec. Čeprav deluje v Sloveniji zelo veliko prostovoljskih organizacij, tudi veliko laičnih, so vse tri, katerih predstavniki so sodelovali v Odmevih, bolj ali manj povezane s katoliškimi krogi in vrednotami.

To ni v skladu z nekaterimi točkami Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenije, ki pravijo:

V točki 1.2:

»Izogniti se je treba vsemu, kar lahko spodbudi upravičeno domnevo, da je novinar ali javni zavod pristranski ali pod vplivom neke skupine za pritisk, ne glede na to, ali je ta ideološka, politična, finančna, socialna, verska ali kulturniška.«

V točki 2.2:

»Programi RTV Slovenija morajo biti politično nevtralni, kar pomeni, da novinarji in uredniki ne smejo dajati prednosti določenim političnim in ideološkim stališčem.«

V točki 2.3.:

»Če je le mogoče, mora novinar za določen prispevek ali oddajo najti predstavnike vseh vpletenih (prizadetih) strani ali mnenj. Če tega ne more, mora to poslušalcem in gledalcem sporočiti na preprost in neposreden način.«

Odstopanje od poklicnih meril in načel je bilo še toliko bolj izrazito, ker sta tudi v prispevku pred pogovorom v studiu sodelovala še dva predstavnika Karitasa. Ob njiju sta v prispevku nastopila le še predstavnica Slovenske filantropije in predstavnik Civilne zaščite, drugih prostovoljskih organizacij, ki bi vsaj nekoliko razširili krog sodelujočih, ni bilo.

Poleg tega je v prvem delu oddaje kot gost na temo poplavnih ukrepov sodeloval član opozicijske Nove Slovenije Jernej Vrtovec. Res so v prispevku pred njim ukrepe in stališča vlade predstavili trije ministri – Luka Mesec, Sanja Ajanović Hovnik in Matjaž Han, vendar je bila izbira člana opozicijske stranke na temo poplavnih ukrepov nenavadna, poleg tega je še dodatno zmanjšala mnenjsko širino oddaje in pri občinstvu vzbudila vtis, da gre za samopromocijo desnice in krščanskih krogov.

Urednik oddaje se na očitke ni odzval.

Odmevi, 30. 8.: Namesto pogovora z ministroma le napačen začetek

Gledalka in gledalec sta se odzvala na Odmeve, ki so bili na sporedu 30. avgusta. Zmotilo ju je, ker so v njih namesto pogovora z ministroma Matjažem Hanom in Luko Mesecem pomotoma predvajali zgolj napačen začetek pogovora, pogovora pa ne. Povzemamo odziva:

*»Želim izraziti ogorčenje nad početjem tistih, ki so sedaj že prevzeli RTV, ker na način, kot so potekali Odmevi 30. 8., želijo diskreditirati voditelja Svetino, dejansko pa se je tehnična služba diskreditirala sama, predvidoma po navodilu. Sramota za javni zavod, ki to ni več, je bolj /.../«
(B. F.)*

»Protestiram nad produkcijo Odmevov dne 30. 8. 2023, ko je produkcija lapsus voditelja Odmevov namerno predvajala - ko sta bila prisotna ministra Han in Mesec. Tako početje je nizkotno, pritlehno in več, veliko več pove o naklepno umazani produkciji Odmevov kot pa o lapsusu voditelja.« (F. R.)

Urednica Odmevov, 30. 8., Aleksandra Saksida

Zaradi prepleta nenamernih dogodkov se je oddaja predčasno končala, kot si nihče ni želel. Drugi pogovor z ministroma smo snemali. Voditelj se je na začetku pogovora zmotil, zato smo

morali ponavljati, sledila je montaža, kjer so verjetno spregledali pravilno napisane kode za rezanje pogovora, tako da so naložili neprečiščeno verzijo pogovora. Ker so bile zvečer poplave na Obali, smo pozno dobili sliko in zato so tik pred začetkom oddaje nalagali material, ki je zvečer prihajal, hkrati pa spremljali še parlamentarni odbor, ki je končal delo prav ob začetku oddaje. Zato je zmanjkalo časa za dodatno preverjanje. Ob predvajanju pogovora smo šele ugotovili, da ni bila naložena prava verzija, zato smo ga prekinili in nadaljevali s temami iz zunanje politike, da bi lahko medtem naložili prečiščeno verzijo. A nam to žal pravočasno ni uspelo. Nobeno dejanje ni bilo naklepno. Ekipa se je trudila popraviti napako, kolikor je bilo še mogoče. Hitro smo potem zmontirali prečiščeno verzijo oddaje in jo dali v Arhiv MMC in na splet, tako da je bila potem dosegljiva. Zjutraj pa je šla oddaja v ponovitev na TV SLO 3.

ODGOVOR VARUHNJE

Iz zapisanega podrobnega pojasnila izhaja, da ni šlo za namerno nagajanje voditelju, temveč za nesrečen in nenameren splet naključij, ki so privedla do napake. To je na družbenem omrežju potrdil tudi voditelj Luka Svetina.

Utrip, 12. 8.: Preveč o dogodkih, ki niso zaznamovali tedna

Varuhinja je prejela dva pisna in en telefonski odziv (odzvali so se dve gledalki in gledalec) na Utrip, ki ga je 12. avgusta pripravil Igor Pirkovič. Povzemamo odzive:

»Slovenijo je prizadela huda ujma. Ljudje smo pokazali veliko solidarnost in enotnost vsak po svojih močeh. Naloga medijev je, da v takih res težkih trenutkih to enotnost in solidarnost vseh državljanov s svojim poročanjem in komentiranjem spodbujajo in ne rušijo. RTV Slovenija je to nalogo odlično opravila s posebnimi oddajami Odmevi plus, dobrodelno oddajo v četrtek zvečer, z objektivnimi in z empatijo napolnjenimi poročanji dopisnikov na radiu in televiziji. Današnji Utrip, 12. 8. 2023, pa je hud spodrselj. Pripravil ga je Igor Pirkovič in je bil s svojo vsebino popolnoma neprimeren in zloraba novinarskega dela z namenom razdvajanja. V oddajo je vpletel dogodke, ki z dogodki v zadnjem tednu res nimajo nobene povezave. Namesto, da bi pohvalil ali komentiral, kako je deloval sistem zaščite in reševanja, povedal kaj o ARSO z njenimi meteorologi in hidrologi, ki so možnost poplav napovedovali in z alarmi nanje tudi opozarjali /.../ ali pa o prispeli pomoči iz EU in tujine in obisku predsednice Evropske komisije. /.../ Igor Pirkovič je v zadnjih mesecih pripravil nekaj oddaj Utrip na podoben neprimeren način, vendar je z današnjim Utripom presegel vse meje, ki jih je kljub neprimernosti in pristranskosti še mogoče sprejeti. /.../« (M. K.)

»Igor Pirkovič je v svojem komentarju dogodkov tedna kot vselej izkazal svoje /.../ vrednotenje dogodkov. /.../« (V. V.)

»Pravkar sem gledala na RTV SLO Utrip avtorja g. Pirkoviča, ki tudi v teh časih izrednih razmer poroča o poplavah tako pristransko, tako neprofesionalno. Utrip tedna je, kolikor vem, aktualno dogajanje pregleda tedna - zakaj g. Pirkovič v oddaji prikazuje koronske posnetke - to nima nobene veze. /.../ Prikazani so bili politični veljaki (F. Kangler, J. Janša, B. Grims), medtem ko je

spet očital, da so nevladni razpisi, da jih itak noben ne razume ... To ni profesionalno novinarstvo. Novinarji naj nehajo s to politikanizacijo. Zdaj moramo stopit skupaj.« (M. K.)

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Glede oddaje Utrip je najprej nujno pojasniti, da gre za oddajo, ki je po žanru komentar, kar dopušča izražanje osebnih stališč in mnenj, vsebinska zasnova pa daje avtorjem zelo proste roke pri izbiri vsebin, poudarkov, načinu komentiranja ... V opisu oddaje piše: »Utrip je odmevna komentatorska tedenska oddaja informativnega programa. /.../ V oddajo so si utirala pot alternativna politična razmišljanja, informacije in slikovna gradiva, ki v drugih oddajah niso dobili prostora. Utrip je postopno postal izrazito avtorska oddaja s subjektivnim pogledom na najpomembnejše dogodke minulega tedna v Sloveniji. Ustvarjalci imajo pri pripravi oddaje kar največjo ustvarjalno svobodo ter z različnimi in inovativnimi pristopi ohranjajo svežino oddaje že več kot 30 let.«

To pomeni, da lahko avtorji v oddaji subjektivno, po lastni presoji izberejo dogodke, ki jih osvetlijo, **vendar to ne pomeni, da lahko spregledajo pomembno značilnost oddaje – da je »pogled na najpomembnejše dogodke minulega tedna v Sloveniji«.**

Seveda za primerjavo avtor lahko vključi tudi kratek insert starejšega dogodka, vendar mora biti ta v kontekstu aktualnega tedenskega dogajanja. Dogodek izpred dveh let na Kredarici neposredne zveze z dogodki preteklega tedna ni imel, 40 sekund dolg posnetek o tem je bil tudi mnogo predolg.

Tudi komentar predsednice Društva novinarjev Slovenije na družbenem omrežju ni sodil med pomembne dogodke tedna, prav tako ne nagovor predsednika največje opozicijske stranke in hvale njegovemu delu ob poplavih.

Umestitev dogodkov, ki jih ne moremo označiti kot »najpomembnejši dogodki tedna« v tedensko oddajo je obenem vzela čas in prostor nekaterim res pomembnim dogodkom, zato oddaja ni sledila vsebinski zasnovi, ki daje poudarek tedenskemu dogajanju.

Avtor Utripa se na očitke ni odzval.

Intervju, 13. 8.: Napaka v odjavni špici oddaje?

Gledalka M. B. je v odzivu napisala, da je v [odjavni špici oddaje Intervju](#), kjer je Ksenija Horvat gostila Matjaža Grudna, naveden napačen datum, kdaj je bila oddaja posneta:

»Včeraj, 13. 8. 2023, sem z zanimanjem spremljala nedeljski intervju ga. Ksenije Horvat z dr. Matjažem Grudnom. A na koncu oddaje sem pogledala, kdaj je bil intervju posnet. Navadno je datum nedelje, ko je intervju objavljen. Bila je na koncu napaka, da je bil intervju posnet 13. 7. 2023 namesto 13. 8. 2023. Ta napaka se ne bi smela dogoditi na javni RTV SLO. Pričakovala bi jo bolj na komercialnih TV.«

Avtorica oddaje Ksenija Horvat

Poletni intervjuji so posneti vnaprej, tako kot velik del oddaj drugih uredništev. Poleti je zaradi dopustov manj produkcijskih zmogljivosti, pa tudi goste je bistveno težje dobiti v studio.

DODATNO POJASNILO VARUHNJE

Iz zapisanega torej izhaja, da ni šlo za napako v odjavni špici oddaje, temveč za verodostojno navedbo, kdaj je bila oddaja posneta. Morda vam bo to pustilo grenak priokus, da ste spremljali intervju, ki je bil posnet že pred enim mesecem. Je pa po drugi strani to dokaz, da RTV Slovenija dosledno spoštuje pravilo o natančnosti tudi pri podpisovanju časa nastanka oddaj.

Pohvale

Rosviti Pesek za vodenje Odmevov, 17. 8.

»Včeraj (17. 8. ob 22h na TVS1) sem po dolgem času spet užival ob gledanju oddaje Odmevi. Gospa Rosvita Pesek je zaslužna za to. Zanimive sogovornike je povabila in zanimive prispevke je objavila v oddaji. Gospa Pesek obvlada novinarsko obrt!« (E. K.)

Vidi Petrovčič za povabilo gosta v oddajo Intervju, 27. 8.

»Prosim, prenesite mojo pohvalo Vidi Petrovčič za pogum, da je povabila na pogovor Zorana Milivojevića. Oddaja Intervju, TVS1, 27. 8. 2023.« (K. E.)

Mnenja

Primerjava dnevnoinformativnega program RTV SLO in italijanskih novic na RAI

»Oglašam se v zvezi z dnevnoinformativnim programom RTV Slovenija v primerjavi z italijanskimi novicami na programu RAI. Občasno si pogledam za nazaj Dnevnik ob 19h na nacionalni TV SLO1. Dnevno pa spremljam poročila na italijanski državni postaji RAI, pa tudi na SKY, HRT ... Tudi danes, 30. 8. 2023, sem si ogledala slovenska in italijanska poročila. Kot že običajno, so slovenska poročila vsebinsko veliko skromnejša od italijanskih. V času ujme, ki je prizadela državo, pa sploh. Prve dni ste poročali zgolj o poplavah, kot da drugih novic doma in v svetu sploh ni bilo.

Lahko bi si tudi omislili posebno oddajo o poplavah, ne pa, da ves termin poročil posvetite samo poplavam doma.

Tudi novic na primer iz Ukrajine je na naši nacionalni TV bolj pičlo, medtem ko na RAI1 o vojni v Ukrajini poročajo novinarji vsak dan od začetka vojne. Vsak dan s terena. Najbolj nenavadno pa se mi zdi to, da se nekateri novinarji smejiijo, nasmihajo, prenašajo neko svojo mimiko z obrazi in telesi do gledalcev /.../. Pri novinarjih v tujini tega ni zaznati. /.../ « (L. A.)

Kritike

Pet gledalk se je odzvalo na, po njihovem mnenju, neprofesionalen odnos dveh voditeljev oddaje Odmevi do gostov.

Voditelju Odmevov Igorju E. Bergantu za odnos do gosta Odmevov, 6. 8.

»Pri včerajšnjih Odmevih me je zelo zmotilo, razočaralo, obnašanje g. Berganta! Bil je zelo žaljiv, celo nesramen do gosta v studiu, g Šarca, ko mu je na koncu pogovora navrgel, češ, da ve, v

katero kamero mora gledati, kje gori rdeča luč! A pogovor je potekal o katastrofi, ki nas je doletela, tako da njegova pripomba res ni bila na mestu. Zelo neprofesionalno, celo nesramno obnašanje do gosta, pa naj bo kdorkoli ali iz katere koli stranke. Zadnje čase si nekateri novinarji res dovolijo malo preveč. Vsak ima pravico do svojega mnenja, v studiu pa bodite profesionalni do vseh, ali pač nekaterih ne vabite v oddaje! Mislim, da nisem edina, ki tako misli!! Tega od g. Berganta ne bi pričakovala, mislim, da bi se moral opravičiti g. Šarcu!» (T. R.)

»Zadnji dve oddaji, voditelj Odmevov: zelo aroganten odnos do predsednika vlade in ministrov; ko želi povedati nekaj, ga potolče. Sicer je dober voditelj, razgledan, a aroganten. Naj spoštuje sogovornike. (op. a. Igor E. Bergant)« (A. Z.)

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Oddajo sem si ogledala in ugotovila, da je bil ta del pogovora med ministrom in voditeljem nekoliko neobičajen. Vendar je bil neobičajen že poseg ministra Šarca v pogovoru, ko je, namesto da bi odgovarjal voditelju, začel govoriti neposredno v kamero, občinstvu. To je neobičajno, zato je voditelj – ki ministra ni prekinil, temveč je pustil, da je povedal občinstvu, kar je nameraval – ob koncu pojasnil gledalcem, da je bil ta poseg neobičajen in dodal, da minister gledanje v kamero (neposredni nagovor občinstvu) obvlada tudi zaradi preteklega poklica. Pri tem ni bil nevljuden, le pojasnil je neobičajno situacijo. To bi lahko storil tudi drugače ali posebnosti obnašanja sploh ne bi pojasnjeval. Pri oddaji, ki teče v živo, se mora voditelj odločiti v nekaj sekundah, zato včasih ne izbere najbolj optimalne odločitve. Vsekakor pa tudi ta ni bila nesramna do gosta.

Sicer je pogovor z obema gostoma v celoti vodil povsem profesionalno in primerno težki situaciji po uničujočih poplavah, z ustreznimi vprašanji in primernimi jezikovnimi sredstvi.

Voditeljici Odmevov Rosviti Pesek za način komunikacije s predsednikom vlade v Odmevih, 10. 8.

»Zelo me moti odnos in način komunikacije ga. Pesek z gosti, še posebno do predsednika vlade. Postavlja se nadenj kot vseveda gospa s podcenjujočim odnosom. Tako se pogovora ne vodi!« (D. V.)

»Zgrožena sem nad načinom pogovora, ki ga je s predsednikom vlade navedenega datuma (op. a.: 10. 8.) opravila vaša dolgoletna novinarka R. Pesek. /.../ Segala je v besede sogovornika in iz ozadja dajala ironične pripombe in neumestne komentarje. V pogovor se je spustila kakor v nek boj, v katerem mora zmagati. Za gledalce je bil takšen pristop zelo mučen in neprijeten. Na sam pogovor se je zelo slabo pripravila, tista s poplavno karto občinam je bila še posebej nestrokovna in znak njenega premajhnega poznavanja vsebine. Populizem je vel iz njenih 6 milijard, ki bi jih po "naših" izračunih morala izčrpati vlada, kateri so ti "naši" ni povedala. Ponovila je stavek iz prejšnjih Odmevov glede dneva solidarnosti, na katerega, njen poudarek, ne opozicija, ampak ekonomisti imajo veliko pripomb in se nato naslonila na izjavo nekega mladega dr. znanosti, ki je širši javnosti neznan. /.../ Seveda je dr. Golob na njene napade in provokacije odgovarjal suvereno, jedrnato in strokovno in se ni spuščal na njen nivo. /.../« (B. Š.)

ODGOVOR VARUHNJE

Pogovori z gosti v oddaji Odmevi po zunanji formi sicer delujejo kot intervju, vendar jih po novinarskih merilih večinoma ne moremo uvrstiti v žanr intervju, za katerega je v Poklicnih merilih in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija zapisano: »Nosilci javnih funkcij ali tisti, ki si to prizadevajo postati, ali tisti, ki zagovarjajo ali kritizirajo neko politiko, morajo biti nagovorjeni spoštljivo in z ustreznim profesionalnim tonom. Novinarji RTV Slovenija morajo delovati profesionalno: iskati odgovore, razmejiti razne dileme. Neprijazno nastopanje in vidna čustvena navezanost na eno stran v pogovoru ni znamenje profesionalnosti.«

Nekaj tega, predvsem glede iskanja odgovorov in razmejevanja dilem, velja tudi za te pogovore, sicer pa imajo več značilnosti in zahtev drugih žanrov. Večinoma se vsebinsko nanašajo na aktualne, pereče in družbeno pomembne teme, ki terjajo hitre odgovore kompetentnih sogovornikov. Zato imajo tudi veliko elementov polemične okrogle mize (ko je sogovornikov več) ali izjave (ko predstavniki oblasti podajajo uradna stališča in mnenja države). Voditelji tako gostom, ki predstavljajo nosilce oblasti, praviloma postavljajo vprašanja, ki zanimajo javnost, pa tudi pripombe in očitke strokovne in laične javnosti. Med takšne pripombe je spadala tudi izjava ekonomista, ki ga navajate – ki je širši javnosti res morda neznan, vendar je za področje, o katerem je bil povprašan, med najbolj kompetentnimi v Sloveniji.

Večkrat se gledalke in gledalci pritožite nad preveč »neprijaznim« obnašanjem voditeljev Odmevov do gostov. Toda večinoma gre za profesionalno postavljena vprašanja predstavnikom oblasti, ki lahko samo na ta način najširšemu krogu občinstva odgovorijo na vse aktualne dileme. Ob zgolj »prijaznih« vprašanjih predstavniki države očitkov in dilem, ki krožijo v javnosti, ne bi mogli pojasniti.

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Živ žav: Nепrestano ponavljanje risank

Gledalka **N. S.** je v odzivu izrazila nezadovoljstvo zaradi ponavljajočih se risank v Živ žavu in zastavila tudi nekaj vprašanj:

»Z otroki že od nekdaj ob nedeljah na vaši televiziji spremljamo oddajo Živ Žav. V zadnjem času pa zaznavamo neprestano ponavljanja enih in istih risank, kot tudi, da je kakovost slednjih precej slabša. Pred časom so se otroci veselili Svetovalke Hane, Kuharja Štefa, Nikija Vruma, Kopic ... zdaj pa spremljamo na programu risanke, ki niso niti približek prej naštetim - naj navedem zgolj Ljubozvera in Superjelena Janija. Poleg slabše kakovosti je problematično tudi ponavljanje enakih vsebin, celo eno nedeljo za drugo (npr. Pujsa Pepa, Bacek Jon). Na podlagi zapisanega me zanima, čemu se je program poslabšal ter zakaj se še tistih nekaj kakovostnih risank (zgolj) ponavlja. Ob tem me zanima tudi, ali se bodo prej naštete risanke, ki jih ocenjujem kot kakovostnejše, vrstile na spored ter, ali se (bo) oddaja "Z kot Zofka" še snema(la).«

Urednica Uredništva otroških in mladinskih oddaj TV Slovenija **Martina Peštaj**

Zelo cenimo vaše mnenje in vam obljubimo, da se bomo še naprej trudili, da bo naš program kakovosten in raznolik. Za jesen načrtujemo ureditev pravic za nove in priljubljene že predvajane serije, tudi tiste, o katerih pišete. Žal nam je, da vam omenjeni seriji nista všeč – Ljubozver in Superjelen Jani sodita med priljubljene risanke na večini evropskih javnih televizij, zato smo se tudi pri nas odločili za odkup pravic. Vabim vas, da obiščete tudi našo platformo RTV Živžav - <https://ziv-zav.rtv slo.si/> - na njej je velik izbor risank in lastnih oddaj, ki jih predvajamo. Oddaja Z kot Zofka pa bo v novi sezoni prvič na sporedu v soboto, 7. 10., letos se bomo v njej ukvarjali s črkami.

ODGOVOR VARUHINJE

Upam, da je urednica odgovorila na večino vaših dilem in pomislekov in da bo izbor novih otroških oddaj kakovosten in bliže vašemu okusu.

Tudi sama se vam zahvaljujem za odziv in vas vabim, da se še kdaj oglasite z mnenji in pripombami.

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Dobro jutro: Kdaj še oddaja o moljih v živilih?

Varuhinjo je poklicala gledalka **M. R.**, ki jo je zanimalo, kdaj bodo v oddaji Dobro jutro govorili o moljih v hrani:

»Zelo rada gledam oddajo Dobro jutro, poletni izbor. Oddaja je obravnavala tematiko moljev v oblekah in zanima me, kdaj bodo govorili o moljih v hrani oz. živilih, ker so to v oddaji tudi napovedali.«

Urednica oddaje Dobro jutro **Daša Lamut Prosen** je varuhinji v telefonskem pogovoru povedala, da tematike res še niso obravnavali in da jo bodo uvrstili v program kot prioriteto.

Varuhinja je gledalki prenesla odgovor urednice. Slednja se je informacije razveselila in se zanjo tudi zahvalila.

Pobuda gledalca: Vrnitev oddaje Zadnja beseda

»Že pred nekaj časa sem vas vpraševal, če je kaj upanja, da RTVS vrne v svoj program oddajo Zadnja beseda, ki mi je bila izjemno všeč. Tudi sicer sem prepričan, da je bila zelo gledljiva za mnoge gledalce. Na svež, humoren in sodoben način je obravnavala aktualna dogajanja doma in po svetu. Hkrati je bila izjemen primer strpnega govora, za katerega si prav zadnje čase toliko prizadevamo. Obenem je bila oddaja zelo estetska v vseh pogledih, z učinkovito sceno ter odlično vodena. Pričakujem vaš odgovor z upanjem, da avtorji oddaje načrtujejo vrnitev oddaje, ki bi nadvse popestrila program TV Slovenija.« (I. M.)

ODGOVOR VARUHINJE

Vašo pobudo sem posredovala odgovornemu uredniku Uredništva razvedrilnih oddaj TV Slovenija Vanji Vardjanu, predstavila sem jo tudi na seji Komisije za PPN (Programsko-produkcijski načrt). Brez spremembe PPN uvedba nove oddaje ali vrnitev stare, ki je ni v PPN, ni možna. Priprave na PPN za leto 2024 so se sicer že začele, sprejet mora biti še pred iztekom leta.

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Poročanje o dosežkih in donaciji plezalke Janje Garnbret

»Vas lepo pozdravljam in vam pošiljam pritožbo na delo informativnega programa, še posebej nekorektnega športnega uredništva, ki je očitno zaljubljeno v Tadeja Pogačarja, tako da o ostalih sploh več ne znajo poročati. Janjo Garnbret, ki je takoj po katastrofi donirala svojo nagrado, podvojeno z donacijo njene banke, niste niti omenili, čeprav sama prihaja s Koroške in je zame športno in človeško najboljša slovenska športnica. Ampak za TV Slovenija je bistven najboljši svetovni kolesar, potem pa dolgo dolgo nič. /.../ Lahko me zopet opozorite na nesramno pisanje, ampak še dolga je pot, da bo TV Slovenija naša TV.« (J. P.)

ODGOVOR VARUHINJE

Spoštovani, tokrat niste prestopili meje spoštljivega pisanja. Ste pa napisali obtožbe, ne da bi preverili, ali res držijo. TV Slovenija je namreč poročala o donaciji Janje Garnbret še pred poročanjem o pomoči Tadeja Pogačarja, točneje, 8. 8. 2023, ko je naša plezalka sporočila to človekoljubno novico. Novico o tem je objavil Informativni program TV Slovenija v oddaji Odmevi, 8. 8. 2023, ki vam jo pošiljam [tukaj](#), novica o donaciji se začne na 29.46. V športnih oddajah TV Slovenija pa je bilo v zadnjih dneh mnogo več poročil o dosežkih naše odlične plezalke Janje Garnbret kot o kolesarju Pogačarju. Nekaj povezav do video vsebin je kar s spletne strani rtvslo.si, denimo [tukaj](#).

Če boste še malo pobrskali dalje ali po arhivih športnih poročil, boste našli o njej še več prispevkov. Nič od tega, kar ste navedli, torej ne drži, zato so vaše obtožbe neutemeljene. Vedno sem vesela tudi kritičnih pripomb gledalcev, vendar seveda pričakujem, da so utemeljene.

TV Slovenija spet ni prenašala Svetovnega prvenstva v košarki

Dve gledalki sta v telefonskih klicih izrazili nezadovoljstvo, ker na TV Slovenija nista mogli spremljati Svetovnega prvenstva v košarki, ki je potekalo od 25. avgusta do 10. septembra in ga je prvič prirejalo več držav hkrati - Filipini, Indonezija in Japonska. Na njem so nastopili tudi naši košarkarji.

Varuhinja je gledalkama pojasnila, da RTV Slovenija žal ni uspela pridobiti TV-pravic in da je to težava, na katero je opozorila že lani. RTV Slovenija se je lani tudi pritožila na pristojne, a neuspešno, ker je ponudnik TV-prenosa registriran izven Slovenije. Varuhinja je o tem

spregovorila tudi na srečanju z direktorjem Agencije za komunikacijske storitve (AKOS). Povedala je še, da bo na to vsekakor še opozarjala, da bi RTV Slovenija, AKOS, Vlada RS in ostali storili še več, da javne RTV-hiše dobijo pravice za najpomembnejše športne prenose, tudi na evropski ravni (EBU).

Pobuda gledalke: Sprejem internega akta, ki prepoveduje smrkanje v mikrofonski

Gledalka **A. Z. G.** je v odzivu podala pobudo o sprejemu internega akta, ki prepoveduje smrkanje v mikrofonski ob prenosih:

»Spoštovani, pozivam vam, da predlagate nujni sprejem internega akta, ki prepoveduje smrkanje v mikrofonski ob športnih prenosih. /.../ Prenosi atletike in smučarskih skokov so s pripadajočim zvokom na TVS2 absolutno negledljivi.«

ODGOVOR VARUJINJE

Zahvaljujem se vam za vaš dopis. Brez vaših osebnih podatkov sem ga posredovala odgovornemu uredniku Športnega programa TV Slovenija.

Pobudo pa bom povzela na seji pristojne komisije Sveta RTV Slovenija, ki je pristojen, da naloži upravi pripravo in sprejem akta o primernem obnašanju. Deloma ali v celoti bi to lahko oziroma morali vsebovati tudi novi programski standardi za programe RTV Slovenija, ki jih mora novi Svet RTV Slovenija sprejeti v 90 dneh po konstituiranju. Vsekakor bom ob pripravi standardov podala tudi to priporočilo.

V. SPLOŠNO

Sprememba termina predvajanja oddaje Tednik v poletnem času

Gledalec **M. K.** je na uredništvo oddaje Tednik naslovil vprašanje, zakaj je v poletnih mesecih Tednik na sporedu ob 21. uri in ob tem izrazil nezadovoljstvo. Ker glede termina predvajanja ne odločajo v uredništvu Tednika, je urednica oddaje odzivila v reševanje varuhinji.

»Zanima me, zakaj je oddaja Tednik ob 21. uri. Od takrat, ko ni več ob 20. uri, ga še nisem mogel gledati. Ob 21. uri dajte na spored te /.../ filme in nadaljevanke, ki jih sedaj predvajate ob 20. uri in jih verjetno nihče ne gleda.«

Vodja Službe za Programsko načrtovanje, koordinacijo in predvajanje TV-programov Mihaela Vrbec

V poletnem času z uredništvu pripravimo t. i. prilagojeno poletno programsko shemo. Od 10. julija do vključno 15. avgusta smo ob ponedeljkih in torkih ob 20. uri predvajali nadaljevanko Kukavici, drugo sezono, premierni program. 21. in 22. avgusta pa, tudi ob 20. uri, premierno mini serijo Enodnevnice. Uredništvo oddaje Tednik je v tem času pripravilo izbor najboljših tem pretekle sezone, ki smo jih predvajali ob ponedeljkih ob 21. uri. Premierne oddaje Tednik se vračajo v ustaljen termin ob ponedeljkih ob 20. uri od 28. avgusta dalje.

POJASNILO VARUHINJE

Glede gledanosti filmov in nadaljevanj pojasnujem, da Služba za kontroling in spremljanje TV-programov redno spremlja gledanost vseh vsebin, tudi nadaljevanj, in prilagaja spored tudi pričakovanjem gledalcev, ki so v poletnem času nekoliko drugačna kot med letom. Glede izbora nadaljevanj pa odloča Uredništvo kulturnega in umetniškega programa, ki praviloma izbira kakovostne nadaljevanke, tudi ko gre za lahkotnejše žanre.

Upam, da ste s pojasnilom zadovoljni. Predvidevam pa, da boste še bolj zadovoljni 28. avgusta, ko se vrača Tednik z novimi zgodbami in v ustaljenem terminu ob 20. uri.

Gledalec se je za pojasnilo zahvalil in zapisal:

»Zahvaljujem se vam za odgovor. Bomo počakali, da mine vroče poletje. Vsekakor pa bi rad omenil, da je včasih bilo več zabavnih oddaj, še posebej v petek, soboto in nedeljo. Filme lahko gledamo na drugih programih. Še najbolj pa pogrešam stare filme - filme o starih časih. Lahko bi jih predvajali vsaj en večer v tednu.«

»Televizija brez poročil ni televizija«

Gledalec **L. Č. G.** se je odzval na okrnjen poletni program in predvsem na odsotnost dopoldanskih poročil, ki jih v poletni shemi ni:

»Zanimajo me dopoldanska poročila v poletnem času. Televizija brez poročil ni televizija. Ste javni medij in to drag. /.../ Upam, da boste začeli delati, kot se spodobi za javni medij.«

Odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija **Jadranka Rebernik**

Že nekaj let je praksa enaka, ob koncu sezone oddaje Dobro jutro zaključimo tudi z Jutranjimi poročili in tudi vrnemo se skupaj v jesenski shemi. Tako je predvideno tudi v PPN. Če bo odločitev za prihodnje leto drugačna, se bomo temu prilagodili.

V času poplav pa smo imeli nekaj izrednih informativnih oddaj v jutranjem času.

Producentka dnevnoinformativnega programa TV Slovenija

Jutranja Poročila smo zaključili 23. 6., ponovno bomo z njimi začeli 1. 9. 2023.

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM (poudarek)

Kot varuhinja pravic gledalcev **menim, da je poleti program TV Slovenija preveč okrnjen, tako informativni kot tudi razvedrilni in na drugih področjih.** To velja tudi za dopoldanska poročila. Veliko oddaj zaključi sezono v juniju in se ponovno vrne septembra. To je sicer tudi praksa na mnogih drugih televizijah, vendar ne na vseh v tolikšni meri. Predvsem pa bi se morala RTV Slovenija pri odločanju o tem, katere in koliko oddaj poleti ne predvaja, osredotočiti na izvajanje svojih zakonsko določenih nalog, kot izhajajo iz [Zakona o RTV Slovenija](#), zlasti člena 4. Ta med drugim določa, da RTV Slovenija:

»zagotavlja verodostojne in nepristranske informativne oddaje, s katerimi celovito obvešča o političnem dogajanju doma in v zamejstvu, o pomembnih dogodkih v preostalih evropskih državah, zlasti članicah Evropske unije, in o pomembnih svetovnih temah tako, da posredovane

vsebine omogočajo objektivno javno obveščenost državljanov Republike Slovenije, Slovencev po svetu, pripadnikov slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in Madžarski, avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji ter romske skupnosti, ki živi v Sloveniji;

- zagotavlja kakovostne izobraževalne oddaje, v okviru katerih posreduje celoten spekter aktualnih vsebin od verskih in socialnih do naravoslovnih in tehnološko-informacijskih vsebin;
- /.../
- zagotavlja visoko kakovostno lastno produkcijo, namenjeno otrokom, mladostnikom in starostnikom;
- zagotavlja kakovostne razvedrilne vsebine za vse starostne skupine;
- zagotavlja kakovostne informacije o vseh pomembnih kulturnih, političnih, zgodovinskih, športnih, socialnih in ekonomskih dogodkih;
- /.../
- posebno pozornost posveča problematiki in zahtevam otrok ter družin, in skupin ljudi s posebnimi potrebami, ki so zaradi posebnih okoliščin bolj občutljive za dogajanje v družbi;
- posebno pozornost posveča položaju in delovanju registriranih verskih skupnosti;
- /.../
- informira o vprašanjih zdravja, varstva okolja in varstva potrošnikov;
- informira o pomembnejših vprašanjih varnosti ljudi, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter obrambe države, vključno z vprašanji delovanja institucij mednarodne skupnosti, v katere je včlanjena Republika Slovenija, ter posreduje nujna obvestila v zvezi z ogroženostjo ljudi, premoženja, kulturne dediščine in okolja, upošteva interese posameznih skupin gledalk in gledalcev (v nadaljnjem besedilu: gledalci) ter poslušalk in poslušalcev (v nadaljnjem besedilu: poslušalci) v Republiki Sloveniji in v okviru možnosti omogoča njihov dostop v programe;«

V poletnih mesecih je izvajanje teh nalog na TV Slovenija močno okrnjeno, saj med drugim **ni na sporedu jutranjih poročil, oddaje Dobro jutro** (na sporedu so le povzetki iz starih oddaj), **oddaje Tarča, lastnih izobraževalnih oddaj, monotematskih oddaj s področja kulture, razvedrilnih oddaj in še mnogih drugih.**

Kot varuhinja pravic gledalcev sem že lani prejela na manko premiernih oddaj v poletnem času več pripomb občinstva. Prav tako letos. Že lani sem na to opozorila vodstvo RTV Slovenija in v Priporočilih varuhinje za Programsko-produkcijski načrt (PPN) za leto 2023 zapisala:

»**Preveč ponovitev, zlasti poleti:** veliko takšnih pripomb je zlasti na TV SLO 1, nekaj tudi na TV SLO 3. Velik delež ponovitev v juliju in avgustu je problematičen predvsem za ranljivejše skupine, kot so bolniki, priklenjeni na posteljo ali dom, invalidi, upokojenci in socialno šibki, ki si poleti ne morejo privoščiti dopusta. Zanje je televizija pogosto edina družba, edini informator in edini svetovalac, ne samo nekaj ur dnevno, temveč ves dan. Ker julija in avgusta veliko oddaj ni na sporedu, na počitnicah je tudi parlament, je program zelo okrnjen.«

To priporočilo bom ponovila tudi ob pripravi PPN za leto 2024, saj menim, da mora TV Slovenija tudi v poletnih mesecih zagotavljati primeren obseg lastnega premiernega programa, vključno z dopoldanskimi poročili.

Razočaranje nad velikim številom ponovitev v poletnih mesecih so po telefonu izrazili tudi gledalka **Z. H. L.** ter gledalca **J. N.** in **Z. T.** Vsi si tudi poleti želijo več rednega programa, več filmov in oddaj.

Netočna napoved začetka oddaj v sporedu

Gledalec **J. N.** je prek telefonskega odzivnika sporočil, da ga moti, ker se začetek oddaj ne ujema z napovedanim sporedom:

»Vsak dan gledam Odmeve naslednje jutro, ker zvečer že spim. Za danes so bili v sporedu na TV napovedani ob 6.20. TV sem prižgal ob 6.17, pa so že tekli, so se morali začeti že ob približno 6.12. Se držim pravil, plačam RTV-prispevek redno, prek trajnika. Zato tudi pričakujem redno vse na sporedu, kot je napovedano. Gledam Prvi dnevnik ob 13, ob 19-ih Dnevnika ne gledam, Odmeve pa gledam zjutraj. Gledal sem Dobro jutro, sedaj ne, ker so samo ponovitve starih. /.../ In še: Ni točen spored, moti me, ker se poročila imenujejo Poročila ob petih, v sporedu je napisano, da se začnejo ob 16.55, dejansko se ne začnejo ne ob petih, ne ob 16.55, ampak nekje vmes.«

Vodja Službe za Programsko načrtovanje, koordinacijo in predvajanje TV-programov **Mihaela Vrbec**

V času t. i. prilagojene poletne sheme se ponovitev oddaje Odmevi začne ob 6.20, če se seveda premierni Odmevi dan prej zaključijo v svojih okvirih, v dolžini 20 minut.

V omenjenem tednu, ki ga navaja gledalec, se ponovitev ni začela ob navedenem času, saj so bili Odmevi zaradi izrednih razmer podaljšani, tudi do 60 minut. Sporede smo vseskozi osveževali na MMC/sporedi in TTX.

V tednu od 28. avgusta naprej se večina oddaj vrača v ustaljene tirnice, oddaja Odmevi v dolžini 25 minut, ponovitev naslednji dan ob 06.05, 6.10.

Tudi oddaja Dobro jutro, premierni program, se začne od petka, 1. septembra, dalje.

Poročila ob petih se vsak dan začnejo ob 16.57.30, ker pa pred tem predvajamo vremensko napoved kot pogovor v živo s strokovnjakom iz ARSA, lahko začetek Poročil variira. Ime oddaje je v pristojnosti uredništva Informativnega programa.

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

V Jutranjem koledarju, 23. 8., nič o Dnevu spomina na žrtve totalitarnih sistemov

Poslušalko **P. B.** je zanimalo, zakaj v Jutranjem koledarju, 23. avgusta, niso obeležili Dneva spomina na žrtve totalitarnih sistemov:

»Zakaj se danes v Jutranjem koledarju ne poroča o 23. avgustu kot Evropskem dnevu spomina na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov?«

V. d. odgovornega urednika Radia Prvi **Danijel Poslek**

Izbor dogodkov v rubriki »Jutranji koledar« praviloma ni vezan na državne praznike ali spominske dneve. Te obeležimo v informativnih oddajah in tako je bilo tudi v omenjenem primeru, ko smo na Dan spomina na žrtve totalitarnih sistemov opozorili v Drugi jutranji kroniki.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Iz odgovora izhaja, da je bila oddaja skladna z vsebinsko zasnovano in da so o prazniku, ki ste ga v tej rubriki pogrešali, na Prvem spregovorili v poročilih.

II. RADIO KOPER

Kdo izbira glasbo v oddaji Glasba po željah

Poslušalec **M. Ž.** je v odzivu izrazil mnenje, da v oddaji Glasba po željah na Radiu Koper glasbe ne izbirajo več poslušalci, ampak uredništvo:

»Na Radiu Koper je ena najstarejših in najbolj priljubljenih oddaj Glasba po željah, ki je na sporedu ob sobotah in nedeljah ob 13h. Naša družinska tradicija je bila, da smo ob kosilu poslušali to oddajo. Oddaja je sicer ohranila ime in termin, a to ni več oddaja, kjer poslušalci sami izbiramo vsebino - soustvarjamo program. Ves čas se samo vrti glasba po izboru uredništva. Verjamem, da je do spremembe prišlo zaradi političnega pritiska prejšnje vlade, saj so poslušalci zelo pogosto izbirali partizanske pesmi. Prosim, da poskrbite, da se to politično nasilje oz. cenzura konča in lahko poslušalci ponovno soustvarjamo nam ljubi program.«

Odgovorni urednik Radia Koper **Andrej Šavko**

Poslušalec nima prav. Glasbo v dotični oddaji izbirajo zgolj in samo poslušalci, včasih pa napišejo tudi zgolj voščilo s pripisom, naj glasbo izbere uredništvo. V nedeljski oddaji je sicer vedno še posnet kratek intervju z glasbenikom, ki predstavi svojo zadnjo pesem. To pa naredimo zato, da poslušalcem predstavimo nove pesmi, ki si jih lahko potem tudi zaželi, z željo, da bi bila oddaja čim bolj pestra in da se ne bi vrtele zgolj ene in iste pesmi vsak teden.

☰ DODATNO POJASNILO VARUHINJE

Pojasnilu odgovornega urednika dodajam, da sem v spletnem arhivu Radia Koper poslušala nekaj oddaj Glasba po željah. Ugotovila sem, da v oddaji še vedno objavljajo čestitke poslušalcev in vrtijo glasbo po željah poslušalcev. Upam, da ste s pojasnilom zadovoljni in vas lepo pozdravljam.

III. RADIO MARIBOR

Prehitra napovedovalka Radia Maribor

I. G. je varuhinji v telefonskem klicu zaupal, da je starejši poslušalec in se potožil nad napovedovalko Radia Maribor, za katero pravi, da bere prehitro, zato ji ne uspe slediti:

»Ogorčen sem nad napovedovalko Radia Maribor, ki tako hitro bere poročila, četudi so kratka, da človek ne uspe slediti. /.../ Je celo dobila nek kristalni pokal (op. a.: kristalni mikrofona) za odlično napovedovalko. Je edina na Radiu Maribor, ki dobesedno pozabi, da tako hitro bere. Osebno sem jo že poklical in ji to povedal, sprejela je moje mnenje, a ni imelo učinka. Vsekakor bi bilo prav, da upošteva nas starejše, ki smo že malo naglušni in počasneje razumemo, kar preberejo po radiu.«

☰ ODGOVOR VARUHINJE

Zahvaljujem se vam za pripombo. V vednost sem jo poslala odgovornemu uredniku Radia Maribor - predvsem kot opomnik, da ima radio tudi veliko starejših poslušalk in poslušalcev, ki težje sledite hitremu branju in govoru. V vse bolj starajoči se družbi z vse več informacijami z zelo različnih področij imajo radijski govorke in govorniki kar zahtevno nalogo, da vsebine na primeren način prenesejo poslušalkam in poslušalcem. Ob tem morajo iskati tudi pri hitrosti govora pravo mero, da jim ne »zbežijo« mlajši, ki so navajeni hitrejšega sprejemanja informacij, in da jih obenem razumejo tudi starejši.

RTV-PROGRAMI ZA NARODNOSTNI SKUPNOSTI

I. TV CAPODISTRIA

Pobuda: Podnaslavljanje programa TV Capodistria

Gledalec P. R. je v telefonskem odzivu podal pobudo za prevod dela programov TV Koper – Capodistria, ki ima, kot meni gledalec, veliko zanimivih vsebin:

»Moja pripomba je na italijanski program TV Koper. Na TV Maribor (sem Štajerc) imamo ves program za madžarsko narodno skupnost podnaslovljen s slovenskimi podnapisi. Na TV Koper - Capodistria pa tega ni, je samo v italijanskem jeziku. Zakaj ni v slovenščini? Imajo veliko zanimivih vsebin iz Istre in od drugod, ki jih ne razumemo, bi jih pa z veseljem pogledali.«

MMC

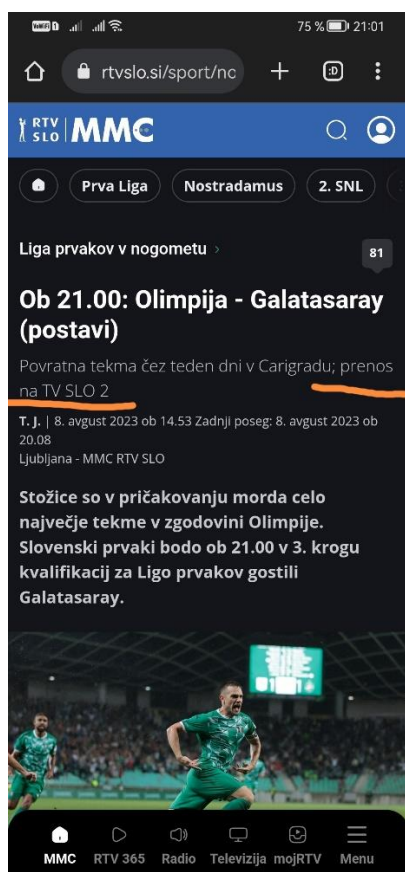
I. NOVINARSKÉ VSEBINE

Gre res za lažen zapis na rtvslo.si?

Bralec **Ž. G.** je v odzivu napisal, da je na rtvslo.si objavljen lažni zapis in v zvezi s tem naslovil na varuhinjo nekaj (precej ostrih) vprašanj:

»V zvezi z objavo na spletni strani rtvslo.si, glede današnje tekme Olimpije, kjer je navedeno, da je "prenos na TV SLO 2" (posnetek zaslona je v prilonki), ste dolžni pojasniti vsaj:

1. Kdo je odgovoren za lažni zapis?
2. Kako je prišlo do lažnega zapisa?
3. Kakšna je predvidena sankcija?
4. Zoper koga je lahko sprožen postopek, kdo ga lahko sproži, kakšna je predvidena sankcija in kakšen je zakoniti rok za zaključek postopka ter
5. Kdaj in kje bo objavljeno uradno opravičilo.«

Slavko Jerič iz Športnega uredništva MMC -ja

Prenos **povratne tekme** bo naslednji teden, včeraj pa je bila prva tekma med omenjenima tekmečema. V novici smo bralce opozorili na povratno tekmo in možnost ogleda na naši televiziji.

Tudi sama sem zapis razumela tako: da bo povratna tekma prihodnji teden, njen prenos bo na TV SLO 2.

Ni šlo torej za lažni zapis. Razumem pa, da med današnjim hitrim branjem in zelo različnimi zvrstmi besedil, kjer so ena zelo natančna in dolga, spletna pa pogosto krajša, določeno vsebino zlahka razumemo narobe.

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

»Moderator na MMC-ju sam dodaja in odvzema zvezdice pri komentarjih«

Uporabnik B. F. je v odzivu izrazil ostro mnenje glede domnevnega kreiranja javnega mnenja na MMC-ju:

»V četrtek, 12. 7. 23 sem prvič doslej opazil, da moderator (ali druga višja sila z dostopom) sam dodaja in odvzema zvezdice pri komentarjih uporabnikov na forumu MMC. Konkretno gre za komentarje pod tem člankom <https://www.rtvlo.si/svet/evropa/podmladek-afd-ja-v-nemski-dezeli-brandenburg-uradno-oznacjen-kot-ekstremisticna-organizacija/674906>.

V prilogi dodajam pet screenshotov tega istega članka ob različnih urah:

(1) stanje ob 19:35 dne 12.07 – komentarje, vredne ogleda, sem jasno označil.

(2) stanje ob 22.32 (tri ure kasneje)

(3) stanje ob 01.07 (še dve uri in pol kasneje)

(4) stanje ob 10.22 (devet ur kasneje; stanje skoraj nespremenjeno)

(5) stanje ob 13.50 (spet popravki tri ure kasneje)

Pozornost usmerite na jasno označene komentarje in število zvezdic, ki jasno kaže na manipulacijo z nekim določenim namenom; sploh je to zaskrbljujoče, ker gre za vsebinsko nasprotno komentarje, kar pomeni, da nekdo skuša kreirati javno mnenje.

To je škandalozno, grozljivo, verjetno tudi kaznivo, zagotovo pa nedostojno osrednjega javnega medija v državi, kjer naj bi se spoštovala neka osnovna poklicna merila in načela novinarske etike. Skratka, katastrofa in če medij ne more brez lažiranja rezultatov in prikrojevanja resnice (torej z ustvarjanjem laži, manipulacije in propagande) pod vplivom nekih vplivnih sil oz. diktatov, potem je boljše, da /.../. Ker to potem ni javni medij; je zgolj propagandni stroj, kakršne poznamo iz nekih posebnih obdobj zgodovine.

In ne, ni tehnična napaka - zvezdice letijo točno določenim komentarjem, ki določene agende podpirajo; zvezdice komentarjem, ki so temu nasprotni, se odvzema; razlagati, da so to tehnične napake, bi bilo smešno in neodgovorno, ko pa je evidentno, da gre za lažiranje in zavajanje z nekim prav posebnim namenom s strani neke osebe.

Kot varuha vas prosim, da zadevo raziščete in preprečite te ekscese v prihodnosti na javnem (neodvisnem? nepristranskem?) mediju.

Upam, da medij ostane javni, neodvisni, nepristranski, in ne propagandni stroj, kjer se bo manipuliralo z javnostjo in navajalo neresnične podatke. Da se spoštuje novinarska etika.«

Vodja administratorjev MMC RTV SLO

Za pojasnilo sem prosil tehnično službo, saj sam nimam vpogleda v sistem priporočanja komentarjev s strani uporabnikov.

Projektni inženir MMC RTV SLO

Po razgovoru z razvijalcem aplikacije komentarjev na RTVSLO.si in sistemskim inženirjem, ki skrbi za brezhibno delovanje spletnih strani na naših strežnikih, ugotavljam:

- Na RTVSLO nimamo nobenega spletnega orodja, s katerim bi lahko spreminjali število zvezdic komentarjem.
- Komentarjem lahko po 1 zvezdico /komentar /uporabnika doda izključno le uporabnik, ki je prijavljen v portal. To naredi tako, da klikne na zvezdico ob komentarju.
- To dano zvezdico lahko prijavljen uporabnik tudi odvzame, s klikom na zvezdico ob komentarju, kadarkoli, če si je premislil in se odločil, da komentar ne zasluži zvezdice. Drugih zvezdic ne more odvzemat nihče.
- Dostop do produkcijskih podatkovnih baz ima izključno le sistemskih inženir pri zunanjem podjetju /.../, ki se je zavezal k varovanju podatkov.
- Izpostavljen komentar <https://www.rtv slo.si/komentar/15945612> uporabnika **ferit** ima v naših bazah zabeleženih 34 glasov, pri čemer jih je 24 bilo izbrisanih.

Skratka, zaključujem, da moderator ne more poljubno spreminjati in s tem vplivati na število zvezdic pri komentarjih. Posledica spreminjanja števila zvezdic, zabeležena na screenshotih članka od uporabnika, je posledica sprememb zvezdic posameznih uporabnikov.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Menim, da je pojasnilo zelo podrobno, jasno in verodostojno. Menim tudi, da pojasnilo jasno zanika vaše navedbe, da »nekdo skuša kreirati javno mnenje«, saj je iz odgovora jasno, da to tehnično ni izvedljivo.

Neprimerna profilna slika uporabnika

Komentator **U. P.** je v odzivu opozoril na neprimerne komentarje ter na neprimerno profilno sliko ob imenu enega od uporabnikov:

»V današnjem članku so že skoraj vsi komentarji za rusko invazijo in vi ničesar ne storite. Članku je naslov "V raketnem napadu na Černigov severno od Kijeva najmanj sedem mrtvih, 144 je ranjenih". Ljudje na splošno imajo sočutje, ampak so naščuvani in sočutje obračajo v stran Rusije celo takrat, ko je v članku vidno izpostavljeno rusko pobijanje!

Taperini # 19. 8. 2023, 09:43 - ima ob svojem imenu narisano Rusijo in zraven srček. V Sloveniji je torej dovoljeno aktivno podpirati rusko invazijo! /.../«

Taperini

19. 8. 2023, 09:43

Vodja administratorjev MMC RTV SLO

Takšne profilne slike so glede na aktualni kontekst (vojna med Ukrajino in Rusijo) neprimerne, zato bomo uporabnika pozvali, da svojo profilno sliko spremeni. Enako bi obravnavali sliko katerekoli države, ki sodeluje v vojaškem konfliktu.

ODGOVOR VARUHINJE

Odgovor vodje administratorjev dokazuje, da imajo administratorji zgledna pravila in da tudi primerno ukrepajo. Žal pa ob res izjemno velikem številu uporabnikov in komentarjev ne zaznajo vseh kršitev. Zato vas vabim, da v vseh primerih, ko menite, da uporabniki kršijo pravila (z vsebino komentarja ali s čim drugim), to sporočite administratorju s klikom na »Pošlji sporočilo administratorju«.

»Sem na "cenzurni listi", s tem mi je kršena pravica izražanja«

Uporabnik **A. D.** se je v odzivu pritožil, da mu je že dlje časa onemogočeno komentiranje:

»Že dlje časa sem na tako imenovani cenzurni listi, tako da mi je onemogočeno komentiranje na prispevke. Kljub temu, da sem opozoril cenzorje. S tem mi je kršena pravica izražanja. Prosim, če se lahko to uredi, ali pa naj prenehajo pošiljati prisiljen prispevek!«

POJASNILO VARUHINJE

Pravica do izražanja mnenj je res ustavna pravica, vendar ne neomejena. Ko ste na rtslo.si odprli uporabniški račun, ste se strinjali s Pogoji komentiranja, ki so objavljeni [tukaj](#). S tem ste se zavezali, da boste spoštovali vse tam navedeno in da v primeru kršitev teh pravil administratorji lahko začasno dajo vaš uporabniški račun v predmoderacijo, kar pomeni, da pregledajo vsak vaš komentar pred objavo. S tem varujejo ostale uporabnike pred neprimernimi, nevsebinskimi, hujskaškimi ... komentarji. Kot tudi vas pred podobnimi komentarji drugih uporabnikov.

Če nekaj časa pravil ne kršite, predmoderacija preneha; če kršenje pravil nadaljujete ali stopnjujete, pa vam administratorji lahko tudi trajno blokirajo račun. Da so takšna (omejevalna) pravila primerna oblika varovanja pravic uporabnikov, je na pritožbo enega od uporabnikov že pred nekaj leti ugotovil tudi Varuh človekovih pravic.

Plačilo RTV-prispevka pa ni odvisno od tega, koliko in katere programe plačnik uporablja. Državni zbor je to predvidel kot obliko dajatve za vse, ki imajo možnost dostopa do vsebin RTV Slovenija, ne glede na to, katero napravo pri tem uporabljajo.

Komentiranje vam bo spet prosto omogočeno, ko boste nekaj časa pisali komentarje, ki ne kršijo zgoraj navedenih pravil.

Uporabnik se je na odgovor varuhinje odzval:

»Vem, da obstaja predmoderacija, ne vem pa, zakaj. Naj mi cenzor potem pove, kaj sem tako strašnega napisal. Glede na to, kakšne komentarje berem, bi jih moralo biti ogromno na listi.«

Se lahko prosim pozanimate in naj mi cenzor potem javi, kateri komentar je bil tako strašen. Napisali ste, da če nekaj časa ne kršim, da naj bi prenehala. Zanimivo, ker so me ravno zaradi te liste odgnali in vsaj leto nisem komentiral, pa sem še vedno na listi.»

DODATNO POJASNILO VARUHNJE

Za razlog, zakaj so vaši komentarji v predmoderaciji oziroma pod nadzorom, morate vprašati administratorje (pojasnijo vam tudi za vsak komentar posebej, v čem ni ustrezal priporočilom). Precej časa je delovalo samodejno obveščanje uporabnikov o uvedbi nadzora, nato so zaradi drugih posodobitev spletnega portala rtslo.si pri samodejnem obveščanju nastale težave. Na avgustovskem delovnem sestanku z vodjo administratorjev sem izrazila priporočilo, da bi vsi uporabniki, ki so pod nadzorom, ob uvedbi-tega samodejno prejeli o tem obvestilo.

Vodja administratorjev je čez nekaj dni odgovoril:

»Obveščam vas, da je po odgovoru tehnične službe sistem avtomatskega obveščanja uporabnikov v razvoju. Pokrival bo širše območje (naročnine na sekcije, oddaje itd.), med drugim tudi vključitev predmoderacije (nadzora).«

Varuhinja se je pred objavo mesečnega poročila z vprašanjem, ali avtomatsko obveščanje uporabnikov že deluje, ponovno obrnila na vodjo administratorjev.

Vodja administratorjev MMC RTV SLO

Sporočam vam, da je sistem obveščanja uporabnika o **vključitvi in izključitvi nadzora** nad uporabniškim imenom aktiviran. Vsak uporabnik tako prejme avtomatizirano sporočilo na elektronski naslov, ki ga je uporabil pri registraciji uporabniškega računa.

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

»Zakaj še vedno uporabljate ruska imena ukrajinskih mest in ne ukrajinska?«

Poslušalec **K. E.** je v odzivu vprašal, zakaj na RTV Slovenija še vedno poimenujejo ukrajinska mesta z ruskimi imeni:

»Danes, 7. 8., sem poslušal na Radiu Slovenija poročila ob 13h. Zanima me, zakaj na nacionalni RTVS še vedno uporabljate ruska imena ukrajinskih mest in ne ukrajinska? Ruski Harkov je ukrajinski Harkiv. Vem, v času komunizma in Sovjetske zveze smo v Jugoslaviji uporabljali ruska imena. Ampak Ukrajina je že 33 let samostojna! Če je lahko kitajski Kanton postal "Guangdžou", bi lahko tudi Harkov postal Harkiv, se vam ne zdi? Bi vam bilo prav, če bi avstrijski nacionalni radio Ljubljano imenoval Laibach, Celje Cilli, Maribor pa Marburg?«

V imenu Lektorske koordinacije Rok Dovjak

Večino vprašanj, povezanih z ukrajinskimi imeni, smo v lektorski koordinaciji obravnavali marca lani po napadu na Ukrajino. Tudi strokovnjaki raziskovalci pri tem niso enotnega mnenja, kar je

povezano predvsem s priznavanjem ali zavračanjem stališča, da je raba oz. prilagajanje krajevnih imen lahko avtonomno znotraj kakega jezika. Jezikovni argumenti, npr. ustaljena raba, etimologija in stranskosklonska osnova v ukrajiniščini, težijo k ohranjanju oblik v rabi, družbenopolitične razmere pa k uvajanju novih.

Ker pri slednjih ni mogoče spregledati vpliva angleščine, ki ga v slovenskem prostoru lahko čutimo kot zavračanje v slovenščini uveljavljenega, hkrati pa je načelo izhajanja iz osnove v stranskih sklonih za nestrokovnjaka zahtevno, smo se lektorji RTV Slovenija odločili za kompromisno rešitev, utemeljeno na priporočilih Jezikovne svetovalnice (trije odgovori: <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=harkov&AllNoHeadword=harkov&FilteredDictionaryIds=151>), ki za izhodišče pri prevzemanju postavljajo seznam slovenskih eksonimov (D. Kladnik, D. Perko: Slovar slovenskih eksonimov): imena na seznamu slovenskih eksonimov, katerih raba je po omenjenem priročniku priporočljiva, naj se ne spreminjajo oz. nadomeščajo, saj jih večino dojemamo kot dediščino kulturnih stikov še iz 19. stoletja in so se v slovenščini že udomačila, druga pa se prečrkujejo iz ukrajiniščine (in ne ruščine) ter pri sklanjanju ne spreminjajo osnove. To načelo pa je zaradi mestoma nedorečenih pravil prečrkovanja že rodilo nekaj novih dilem. Ker je razlika med ukrajinskimi in ruskimi oblikami imen plod glasovnega razvoja, pri čemer ruščina izkazuje konservativnejši in slovenščini bližji sistem, tovrstne dvojnice niso povsem enakovredne nekaterim sodobnim dekolonialističnim preimenovanjem (npr. Madras in Čenaj), vsekakor pa raba oblik Kijev, Harkov ipd. ne bi smela izkazovati politične opredelitve.

Je prav meja z Burkino Faso ali meja z Burkina Fasom?

Gledalec E. K. se je "pritožil" zaradi domnevno napačno sklanjanega imena afriške države Burkina Faso v oddaji Zrcalo tedna, 27. 8.:

»TVS1, nedelja 27. 8., Zrcalo tedna. Spet slovenščina in splošna razgledanost avtorja oddaje. "Meja z Burkina Fasom je še vedno zaprta". Prav je: "Meja z Burkino Faso...".«

Avtor oddaje Zrcalo tedna, 27. 8., Seku M. Condé

Z nekoliko nelagodja odgovarjam na očitek gledalke ali gledalca, ki mi podtika, tako je razumeti, nepoznavanje slovenskega jezika in splošno nerazgledanost. Prav vprašanje sklanjanja imena nesrečnega Burkina Fasa je sprožilo kar nekaj razprav slovenistov, ki sem jim še kako pozorno sledil.

Na kratko, pojasnilo iz Pravopisa (2001)

Burkína Fásó ~ -a m, zem. i. (î â) |afriška država|: v ~ ~u

Kot je razvidno, gre za moško ime afriške države, pri kateri se sklanja drugi del besedne zveze - torej "faso -a".

V splošni rabi(!) pa se je sklanjatev nagibala k sklanjanju prvega dela zveze, torej "Burkina - e", kar je kasneje privedlo tudi do spremembe/poenotenja, ki ga predlaga(!) novejši Pravopis. Spremembo je že moč zaslediti v ePravopisu, kjer pa gre, opozarjam, ponovno zgolj za predlog in ne že uveljavljeno normo.

Vprašanje seveda je, kateri del besedne zveze "Burkina Faso" dojemamo kot jedrno. Besedi »Burkina« in »Faso« izhajata iz različnih jezikov, ki se govorijo v državi: »Burkina« izhaja iz

besede Mossi in pomeni »pokončen«, medtem ko »Faso« izhaja iz Dioula in pomeni »domovina« (dobesedno »očetova hiša«). Ta etimologija je bila tudi ena od podlag za uvrstitev Burkina Fasa v Pravopis kot samostalniško zvezo moškega spola.

Na TV Slovenija smo vseskozi zavezani visokim merilom rabe jezika. Tako tudi v primeru Burkina Fasa, ki za zdaj, normativno, še vedno ostaja samostalniška zveza moškega spola. Dokler predlagana sprememba v ženski spol ne bo tudi strokovno sprejeta, bomo na Televiziji upoštevali trenutno veljavno normativnost.

ODGOVOR VARUHINJE

Pojasnilu avtorja pritrjujejo tudi lektorji na RTV Slovenija. Iz odgovora izhaja, da ne gre za nepoznavanje slovenščine, niti za slabo splošno razgledanost, temveč prav obratno: da avtor oddaje Zrcalo tedna skrbno sledi jezikovnim pravilom in da dobro pozna izvor imena države Burkina Faso in druge podrobnosti področja, s katerim se službeno ukvarja.

II. OGLAŠEVANJE

»Prosim, da oglas takoj umaknete iz predvajanja v času SP v atletiki.«

Gledalka **M.** se je ostro odzvala na termin predvajanja oglasa z vsebino, namenjeno (nekoliko) starejšim gledalcem:

»Moja otroka iz nižjih razredov osnovne šole te dni gledata svetovno prvenstvo v atletiki, vsak večer do konca. V drugem delu prvenstva je RTV Slovenija predvajala oglas za tablete Enlarge plus, ki naj bi dvigovale moški libido. Odločno protestiram, da se tovrsten oglas z vsebino, ki si jo lahko sami ogledate, če je še niste videli, vrti med takim prenosom, ki ga gledajo tudi otroci in mladi. Predvajajte ga med kakšnimi filmi. Danes se je najprej predvajal oglas za Mercator z nekimi živalicami za zbiranje, nato pa takoj ta oglas z nakazanimi posteljnimi aktivnostmi, spolnimi odnosi in moškimi semenčicami. Sram bodi RTV Slovenija! Prosim, da oglas takoj umaknete iz predvajanja v času svetovnega prvenstva v atletiki. Ali sploh kdo pri vas, ki pripravlja reklame, kaj razmišlja? Najprej živalice za otroke, nato reklama za boljše spolne odnose?«

Služba za trženje TV-programov in oddaj

Naj v pojasnilo najprej povemo, da smo predvajali tri spote s podobno tematiko. Spota za Libidor in Enlarge plus smo predvajali brez omejitev, spot za Potencial pa smo zaradi slikovnega dela spota predvajali po 21.30. V Službi za trženje smo predhodno presodili, da spota za Libidor in Enlarge plus nista eksplicitna in ne prikazujeta ničesar, kar bi bilo lahko podlaga za kasnejše predvajanje oziroma za zavrnitev predvajanja. Po pritožbi te gledalke smo sicer (takoj naslednji dan nam jo je poslal odgovorni urednik Športnega programa) vse tri spote začeli predvajati po 21.30.

Pri presoji uporabljamo vsa pravila in zakonodajo, ki se nanaša na vsebino oglasov, še posebej pa 19.2 točko Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV.

Morda se lahko strinjamo, da je bil oglas za Enlarge plus res nekoliko nesrečno umeščen takoj za oglas za Mercator nalepke, ki jih zbirajo predvsem otroci. Zavedamo se, da kateri od oglasov kdaj ni povšeči gledalcem, a atletika je bila na sporedu v (pozno)večernih urah, ko gre pričakovati tudi vsebine, ki so sicer namenjene nekoliko starejšim gledalcem, ne otrokom.

POJASNILO VARUHNJE Z MNENJEM IN S PRIPOROČILOM VODSTVU RTV SLOVENIJA (POUDAREK)

Objavljanje vsebin, ki bi lahko škodovala telesnemu, duševnemu ali moralnemu razvoju otrok, podrobneje določa več zakonov, podzakonskih aktov in smernic:

1. **Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah**, ki je dostopen [tukaj](#), v 14. členu med drugim določa:

(1) Programske vsebine, ki bi lahko škodovala telesnemu, duševnemu ali moralnemu razvoju otrok, se razvrstijo v eno od naslednjih kategorij:

- primerno za vse otroke z vodstvom staršev;
- neprimerno za otroke do 12. leta;
- neprimerno za otroke do 15. leta;
- neprimerno za otroke do 18. leta in
- vsebine za odrasle, med katere spadajo najbolj škodljive programske vsebine, zlasti neupravičeno nasilje in pornografija. /.../

(4) Programske vsebine iz prvih dveh alinej prvega odstavka tega člena se lahko predvajajo časovno neomejeno in brez tehnične zaščite.

(5) Programske vsebine iz prvega odstavka tega člena, ki niso primerne za otroke do 15. leta, se lahko na linearnih avdiovizualnih medijskih storitvah predvajajo po 20. uri in najpozneje do 5. ure, na nelinearnih avdiovizualnih medijskih storitvah pa so lahko dostopne časovno neomejeno in brez tehnične zaščite.

2. Kako se razvrščajo vsebine, (ne)primerne za posamezne starostne skupine, podrobneje ureja **Splošni akt o zaščiti otrok v avdiovizualnih medijskih storitvah**, ki je začel veljati julija 2022. Dostopen je [tukaj](#).

Ta akt podrobneje opredeljuje:

- programske vsebine, primerne za otroke,
- vsebine, primerne za otroke z vodstvom staršev,
- vsebine, ki niso primerne za otroke do 12. leta,
- vsebine, ki niso primerne za otroke do 15. leta,
- vsebine, ki niso primerne za otroke do 18. leta in
- vsebine za odrasle.

Glede na večerni čas oglasa, o katerem ste pisali, torej pravne podlage med 20. in 5. uro zjutraj dovoljuje tudi objavo vsebin, ki niso primerne za otroke do 15. leta in vključujejo »[prizore spolnosti](#), ki jasno prikazujejo spolno aktivnost, ki so lahko pogosti, dolgi ali pa so poudarjeni z vizualnimi ali zvočnimi učinki (npr. dolgi, počasni ali bližnji posnetki, gibanje kamere ob telesih,

glasba ipd.), vendar so brez nazornega prikazovanja podrobnosti, razen če so predvajani z namenom obveščanja oziroma izobraževanja o človeški spolnosti ali zdravju».

Starši, ki želijo svoje otroke še dodatno zaščititi pred neprimernimi vsebinami, lahko otrokom po 20. uri ne dovolijo ogleda ali pa določene vsebine gledajo skupaj z njimi.

3. RTV Slovenija je pripravila, vendar žal še ne sprejela, podrobnejše **Smernice za zaščito otrok v programih RTV Slovenija**. V teh je med drugim dodana posebna skrb za čas, ko je lahko pred zasloni več otrok in mladostnikov:

»RTV Slovenija mora pazljivo načrtovati tudi televizijski in radijski program po 20. uri, posebej v času šolskih počitnic, vikendov, državnih praznikov oz. dela prostih dni, ko se pričakuje, da programske vsebine spremlja več otrok, tudi v poznejših urah. Zlasti v teh obdobjih se po 20. uri oz. po 23. uri odsvetuje nenaden prehod na vsebine, primerne za starejše starostne skupine.«

Te smernice tudi jasno določajo, da »za predvajanje oglasov v programih RTV Slovenija veljajo vsa pravila in priporočila glede primernosti ali škodljivosti za otroke, opredeljena v teh Smernicah, razen pravil o označevanju«.

Iz zapisanega menim, da je pristojna služba ravnala primerno, ko je predvajanje domnevno spornih oglasov premaknila v večerni čas. Pri tem se je lahko oprla le na **zakonske podlage in Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija**, ki so dostopna [tukaj](#). Slednja so glede podrobnejših meril o razvrščanju vsebin, škodljivih za razvoj otrok, skopa, zato bom **vodstvu RTV Slovenija priporočila, da pospeši sprejem Smernic za zaščito otrok v programih RTV Slovenija**.

Ob tem dodajam, da smo za to, katerim vsebinam so izpostavljeni otroci v poznem večernem času, odgovorni tudi starši.

Še dva gledalca pa sta se v telefonskih odzivih pritožila nad oglasi v sklopu TV-prodaje.

III. TEHNIČNE ZADEVE

O težko berljivih podnapisih in preglasnih oglasih

Po telefonu je gledalka **N. N.** izrazila varuhinji mnenji o podnapisih in neenakomerni glasnosti oglasov in drugih vsebin:

»Rada pogledam zvečer Odmeve, pozimi tudi Dnevnik, pa me motijo podnapisi, ki so težko berljivi. Sem starejša in včasih, ko je svetla slika, se črke podnapisov, ko govorijo tujci, skoraj ne vidijo. Zakaj nimate pod njimi temne podlage, da bi lažje prebrali?«

Tudi glasnost reklam me včasih zmoti. Slišim sicer dobro, me pa moti, da na primer Odmevi so normalne jakosti, potem pa butnejo reklame, da kar zabolijo ušesa.«

ODGOVOR VARUHNJE

Podnapisi na TV Slovenija so skladni s priporočili, na višjo glasnost oglasov v primerjavi z informativnimi oddajami pa bom opozorila pristojne službe in komisijo.

IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

»Gledam podnaslovljene oddaje in se čudim podnapisom«

Gledalka Š. L. se je odzvala na "čudne" podnapise v oddajah, ki so se pojavili v času avgustovskih poplav:

»Gledam podnaslovljene oddaje in se čudim podnapisom. Nemalokrat so stavki brez repa in glave, pa tudi z besedami, ki nimajo pomena. Zanima me, če kdo od odgovornih kdaj poskuša utišati zvok in brati, kar je napisano. Verjetno ne, ker bi se sicer kvaliteta podnapisov iz dneva v dan izboljševala in ne obratno. Hvaležna sem, da podnapisi so, pa čeprav slabi.«

Tehnična urednica v Službi za podnaslavljanje na MMC-ju Aida Ljubijankić

V zadnjih dneh teče poleg naših podnapisov še samodejno podnaslavljanje (ob novinarskih konferencah, dnevnoinformativnih oddajah), saj nam je v tem kriznem času vsem cilj, da so naši gledalci v največji meri o vsem obveščeni, tako da pri teh oddajah v živo res prihaja tudi do napak, a smo na to že vnaprej opozorili.

Za kvaliteto predpripravljenih oddaj stojim trdno za tem, da imajo rep in glavo. Iz dneva v dan stremimo k temu, da se naša storitev izboljšuje in se standardi višajo.

Res pa je, da npr. pri mojem operaterju podnapisi zamujajo, za kar pa nismo odgovorni mi. Žal.

Gledalka se je odzvala:

»Zahvaljujem se za hiter odgovor. Vesela sem, da podnapisi sploh so, saj drugače ne morem spremljati slovenskih oddaj. Gospe se opravičujem in ji želim še veliko uspeha pri humanem delu. Operaterji pa so v tem delu poglavje zase. Eno leto sem se borila, da imam spet podnapise. Želim vam lep, uspešen dan in hvala za odgovor.«

Varuhinja je gledalki dan po prejemu njenega odziva posredovala še obširnejše pojasnilo tehnične urednice:

Tehnična urednica v Službi za podnaslavljanje na MMC-ju Aida Ljubijankić

Hvala za vašo pripombo. Na RTV Slovenija vsak dan podnaslovimo veliko večino vnaprej pripravljenih oddaj, kjer je časovna stiska manjša in so podnapisi pripravljene zelo kakovostno, hkrati pa iz dneva v dan stremimo k vse višjim standardom. Seveda zagotavljamo podnapise tudi pri dnevno-informativnih oddajah, kjer smo za tekste prispevkov in napovedi odvisni od novinarjev, tu je časovna stiska sicer večja, a se vseeno trudimo zadovoljiti vsem standardom, da so podnapisi berljivi in imajo smisel.

Zaradi izredne situacije, v povezavi z ujmo, pa smo se v petek izjemoma odločili, da vključimo testni sistem za avtomatsko podnaslavljanje s pomočjo razpoznave govora, kljub pomanjkljivostim, in na tak način zagotovimo podnapise v živih oddajah vsem našim gledalcem, čeprav nekoliko slabše kakovosti. V oddajah o ujmi je namreč ogromno živih javljanj s terena, potekajo prenosi novinarskih konferenc v živo, v studiu v živo gostimo vrsto pomembnih oseb, ki podajajo sveže informacije s terena. Brez vključitve sistema bi bile vse našete oddaje ob premiernem predvajanju skoraj povsem brez podnapisov. Glede uporabe avtomatskega podnaslavljanja s pomočjo razpoznave govora in možnostjo napak smo javnost opozarjali na naši spletni strani: <https://www.rtv slo.si/dostopno/napovedi/oddaje-ob-izrednih-vremenskih-razmerah-s-tolmacem-in-podnapisi/677070>. Tudi v tujini se pri živem podnaslavljanju pojavljajo napake, kljub dovršenim sistemom za podnaslavljanje. Časa za popravo napak v živih oddajah pod velikim časovnim pritiskom enostavno ni.

Sistem za avtomatsko podnaslavljanje oddaj v živo in živih javljanj s terena v oddaje pa je še v razvoju. Za slovenski jezik so namreč šele pred kratkim razvili dovolj kakovostno aplikacijo za avtomatsko razpoznavo govora, kot ga v tujini v nekaterih državah že imajo in ga uporabljajo za podnapise. Prav tako je potrebno razviti vse podporne tehnološke sisteme in računalniške programe, da so podnapisi ažurni, oblikovno korektni in tehnološko prilagojeni različnim načinom distribucije prek operaterjev. Kot rečeno, je sistem z avtomatsko razpoznavo govora in generiranje podnapisov pri nas še v razvojni in testni fazi.

Iskrena hvala, ker ste nam sporočili tudi, da ste, navkljub slabši kakovosti, hvaležni za podnapise. Kolegi, ki skrbijo za podnapise, so se v zadnjih kaotičnih dneh izjemno trudili zagotavljati podnapise od jutra do poznega večera. Menimo, da je bilo, kljub napakam, iz podnapisov moč razbrati koncept vsebine in pridobiti vse ključne informacije. Za ponovitve oddaj in shranitev na spletu so kolegice napake v podnapisih odpravile. Če si želite oddaje ogledati znova, jih najdete na naši spletni strani www.rtv slo.si oziroma v spletnem arhivu na <https://365.rtv slo.si/raziskuj?c=show&l=SLO&d=1>. Za napake se vam iskreno opravičujemo in vas prosimo za razumevanje.

Gledalka se je na obrazložitev odzvala z zahvalo:

»Vam in gospe Ljubijankić se iskreno zahvaljujem za pojasnila. Verjamem, da je podnaslavljanje oddaj v živo velik problem, saj imamo v Sloveniji veliko narečij, ki so v pogovornem jeziku prisotna. Že sama sem posumila, da je prevajano s programom. Če lahko pripomnim, je bilo najbolj moteče to, da so nekateri odlomki napisov tako hitro izginili, da je bilo malo težje slediti vsebini, čeprav hitro berem. Zelo sem vesela, da obstaja upanje, da bom lahko gledala več slovenskih oddaj in da se lahko obrnem na vas s kakšno prošnjo, pohvalo. Zelo so mi všeč oddaje, ki so podnaslovljene v dveh barvah, tako da lahko spremljam sogovornika tudi v trenutkih, ko ta ni viden. Če je sogovornik obrnjen proti gledalcu, lahko naglušni veliko razberemo tudi z branjem z ustnic. Še enkrat hvala za prijaznost in pojasnila. To mi je veliko pomenilo. Želim vam lep dan in veliko uspehov pri delu.«

✓ POHVALA VARUHIJNE SLUŽBI ZA PODNASLAVLJANJE

Varuhinja pravic gledalcev se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem na MMC-ju za hitro prilagoditev podnaslavljanja v času vremenske ujme. Tako RTV Slovenija izpolnjuje svoje poslanstvo – dostopnost vseh pomembnih informacij tudi osebam z invalidnostmi, četudi ne v takšni kakovosti, kot bi bila zanje primerna. Prav danes sem to pomembno vlogo RTV Slovenija izpostavila tudi sodelavkam in sodelavcem Zagovornika načel enakosti, ko sem jim predstavila Letno poročilo 2022. Zato je vaša služba na RTV Slovenija zelo pomembna. Vse dobro želim.

Ko "vskoči" govorna sinteza

Gledalka Z. L. se je odzvala na zvočne podnapise, ki jih je pomotoma vklopila ob ogledu francoske dokumentarne oddaje Novi ameriški guruji, 22. avgusta:

»V dokumentarnem filmu Novi ameriški guruji se je očitno uredništvo odločilo, da se vsi podnapisi berejo, kar je povsem v redu, vendar je bilo to branje katastrofalno. Slišalo se je, kot, da podnapise bere stroj (mogoče AI). Zmotili so me predvsem naglasi besed, ki so bili pogosto napačni, tudi intonacija je bila nenaravna. Zdi se mi nujno, da so vsaj na nacionalni televiziji tuje vsebine prevedene v lepo slovenščino, drugače gledanje RTV Slovenija nima smisla, ker imamo slabih prevodov dovolj na YouTubeu ali drugih kanalih.«

Vodja Službe za dostopnost programov Mateja Vodeb

Na vašem televizijskem sprejemniku imate vklopljeno storitev zvočnih podnapisov. Storitev ni namenjena splošni populaciji naših gledalcev, ampak uporabnikom z okvaro vida ali motnjo branja, ki ne zmorejo prebrati podnapisov. Podnapise »bere« govorna sinteza za slovenski jezik, ki jo sicer osebe z okvaro vida uporabljajo tudi v vsakdanjem življenju za branje elektronskih tekstov. Za videče, ki nismo vajeni uporabe sintetičnih glasov, pa je lahko moteča. Kot ste navedli, imajo sinteze govora napake, ki pa se z razvojem novih tehnologij zmanjšujejo in »branje« postaja vedno bolj podobno naravnemu. In tako kot vi, sem tudi sama velika zagovornica uporabe zbornega jezika. Upam, da bomo kmalu lahko obstoječi sintetizator govora zamenjali z boljšim in omogočili pravilnejši jezik tudi v tem segmentu storitev za dostopnost osebam z oviranostmi. Podobna situacija je tudi pri zagotavljanju podnapisov za osebe z okvaro sluha, ko aplikacija pretvarja govorno besedo v podnapise.

Storitev zvočnih podnapisov lahko izklopite v meniju televizorja ali v t. i. set-o-boxu – odvisno od operaterja. Več o tem si lahko preberete na: <https://www.rtv slo.si/dostopno/o-tehniki-zvocnih-podnapisov/506554>.

📖 DODATNO POJASNILO VARUHIJNE

Hvala za vaše opozorilo. Do »čudnega« jezika v slovenskih govorjenih prevodih ni prišlo zaradi slabe skrbi za jezik na RTV Slovenija, saj so bralci v slovenščino prevedenega besedila pri tujih dokumentarjih najboljši napovedovalci in se zelo trudijo za res izborna slovenščino. To ste lahko ugotovili tudi v dokumentarcu, ki ga omenjate, v tistih delih, kjer je slovenščina nadomestila izvorno govorjeno besedilo v tujem jeziku. V delu, ki je bil v izvirnem jeziku opremljen s

podnapisi, pa je za slepe in slabovidne gledalce »vskočila« govorna sinteza, ker ste (verjetno nehote) vključili »govorno sintezo« oziroma storitev zvočnih podnapisov.

Kot varuhinja dodajam, da sem tudi sama velika zgovornica kakovostnega jezika na RTV Slovenija, tako govorjenega kot pisnega. V ta namen sem spomladi predlagala posebno tematsko sejo Programskega sveta, namenjeno jeziku. Strinjam se z vami, da mora biti RTV Slovenija zgled lepe slovenščine, merilo, po katerem se ravnajo drugi mediji in prebivalci. Žal pri zvočnih podnapisih to še ni možno, se pa tudi tam kakovost izboljšuje. Ta odstopanja od zborne slovenščine pa podpiram, ker je vendarle bolje, da imajo osebe z okvarami vida vsaj takšno možnost dostopanja do vsebin. Vedno pa tudi poudarjam, da se morajo tudi storitve zanje nenehno izboljševati.

Gledalka se je odzvala:

»Najlepša hvala za pojasnilo! Očitno sem imela branje nastavljeno brez moje vednosti in se opravičujem za napako z moje strani. V veselje mi je slišati, da si prizadevate tudi za izboljšanje slovenščine pri branju podnapisov in da se na splošno trudite za čim lepši slovenski jezik.«

V. VARUHINJA

Odziv bralca na gostovanje varuhinje na Programu Ars

Bralec **B. P.** je v enem od odzivov na koncu pohvalil varuhinjo:

»Mimogrede, z velikim zanimanjem sem poslušal vaš nedavni pogovor na (menda prvem) radijskem programu. Bil sem vesel tistega, kar in kakor ste povedali!«

ODGOVOR VARUHINJE

Moj zadnji pogovor na radiu je bil na Programu Ars, sicer so pa vsi posnetki na voljo tudi na spletni strani [varuh](#). Me veseli, da ste v mojih odgovorih prepoznali kaj smiselnega.

VI. SVET RTV SLOVENIJA

Odzivi na sejo Sveta RTV Slovenija, 24. 8.

Dve gledalki in dva gledalca so se odzvali na izredno sejo Sveta RTV Slovenija, ki je bila 24. avgusta in jo je neposredno prenašal spletni portal MMC. V odzivih so izrazili mnenja na točko dnevnega reda o razrešitvi v. d. direktorja TV Slovenija Uroša Urbanije.

VII. SPLOŠNO

Obveščanje RTV Slovenija o izrednih razmerah, 4. 8.

Dva gledalca in ena gledalka so v odzivih, ki so jih na varuhinjo naslovili 4. avgusta med 7. in 9. uro zjutraj, izrazili razočaranje, saj po njihovem mnenju RTV Slovenija ni ažurno in zadostno poročala o izrednih razmerah zaradi poplav v Sloveniji. Povzemamo odzive:

»Spoštovani, kot nacionalno televizijo Vas pozivam, da z izrednimi poročili vendarle seznanite državljane in državljanke oz. vse prebivajoče v RS o trenutnih razmerah v Republiki Sloveniji. To bi od vas v teh za občane in občanke posameznih območij težkih časih, za vse nas, najmanj, kar bi lahko pričakoval.« (L. R.)

»Protestiram, ker na RTV v tem času kar ponavljate oddaje. V Sloveniji je zaradi neurij izredno stanje, vaših TV ekip pa ni nikjer, da bi prikazali stanje na terenu. Ali ste sploh sposobni kot javna TV delovati v takih razmerah? Kot državljan sem zelo razočaran nad vašo neaktivnostjo.« (F. O.)

»Ne vem, kaj dela množica novinarjev na MMC. Običajno najprej preberem ravno MMC, pa sem vedno bolj razočarana. Danes zjutraj (op. a.: 4. 8.), recimo, še ni bilo nič novic o posledicah močnega dežja. Nato sem primerjala poročanje 24ur in ugotovila, da so ti 8 minut pred MMC objavili podatke o stanju in neprevoznosti cest. /.../ Glede na to, da plačujemo MMC in vso množico zaposlenih kot javni servis, bi morali res biti dosti hitrejši kot komercialna TV, sploh pri aktualnih informacijah, ki so pomembne za vsakodnevno življenje nas plačnikov prispevka./.../« (M. R.)

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Hvala za poslano in za pričakovanje, da se RTV Slovenija hitro in profesionalno odziva na izredne razmere.

Najprej vam pošiljam pojasnilo **Uredništva MMC**:

»Prva novica o neurjih je bila objavljena ob 6.18., in to pred 24ur. Zadnji update včeraj je bil ob 23.45. Novic je vsako minuto več, vsi delamo po razpoložljivih močeh. Nočnih dežurstev nam kadrovske kapacitete ne omogočajo.«

Temu odgovoru dodajam, da lahko na MMC od 6.18 dalje spremljate veliko informacij o neurju, prva tako je bilo veliko novic na Prvem programu Radia Slovenija in na Valu 202.

Tudi TV Slovenija je poslala ekipe na teren že zjutraj, saj je ob 10. uri pripravila Izredna poročila ob poplavah, s posnetki s terena in tremi oglašanci novinarjev v živo s terena: iz Begunj na Gorenjskem (Marjeta Klemenc), Komende (Rok Šuligoj), Šmartnega ob Paki (Duška Lah). Vsa oglašanja so spremljali tudi sveži posnetki.

Ob 11. uri bo TV SLO 3 prenašala novinarsko konferenco (z znakovnim jezikom) o izrednih razmerah.

Zato menim, da se je javna RTV tokrat primerno odzvala.

Skupaj za Slovenijo, dobrodelni dan na RTV Slovenija, 10. 8.: Težave klicateljev

Zbiranju sredstev za vse, ki so jih prizadele izredne vremenske razmere, se je 10. avgusta 2023 pridružila tudi RTV Slovenija z dobrodelnim dnevom z naslovom Skupaj za Slovenijo. Na Radiu Slovenija in na spletni strani rtslo.si so ves dan zbirali dobrodelne prispevke, na TV SLO 1 pa je bila ob 20. uri dobrodelna oddaja.

Varuhinjo je poklical gledalec, ki je želel darovati denarni prispevek za prizadete v poplavih, a mu to zaradi prezasedenosti telefonskih linij ni uspelo:

»Rad bi vprašal, če je mogoče bila napaka, ker sem sinoči ob oddaji zbiranja sredstev klical na 01 472 00 11 desetkrat, a je bilo vedno zasedeno. Bil sem ogorčen in sem opustil namen darovati, čeprav imam namen dati svoj prispevek.« (I. G.)

Vodja projekta Skupaj za Slovenijo Natalija Gorščak

Gledalcu se najprej opravičujemo za nevspešnost. Kljub temu, da smo imeli na RTV Slovenija odprtih 50 linij, slednje niso bile vse zasedene ves čas. Ko so nam klicatelji sporočili, da s težavo dobijo zvezo, smo preverili, ali je kaj narobe pri nas, pa smo ugotovili, da do težav očitno prihaja v sistemu izven RTV Slovenija. Gledalec lahko pokliče jutri (op. a.: v soboto, 12. 8.) med 18. in 20:30.

Varuhinja je gledalca takoj po prejemu odgovora vodje projekta poklicala in mu vse pojasnila, vključno z možnostjo klica v soboto zvečer, za katero je sicer tudi sam že vedel. Je bil pa zelo vesel, da se je varuhinja tako hitro odzvala s pojasnilom.

Zloraba imena voditeljice Rosvite Pesek in oddaje Odmevi na družbenih omrežjih

Gledalec **P. R.** je v telefonskem odzivu opozoril na zlorabo imena voditeljice in oddaje Odmevi:

»Danes zjutraj sem odprl ... in vidim nekakšno oddajo Odmevi z Rosvito Pesek in gosti – zdravniki: Kebrom, Nočem in še dva sta bila. Ni bilo slišati, kaj so govorili, čez zaslon so tekli samo napisi, v katerih naj bi bilo tisto, kar naj bi govorili. Napisi pa so bili o žilnih boleznih in zdravilih zanje, za zdravilo Tonerin. In potem je bila izpisana tel. št. 018285494. Sem jo poklical in dobil na drugi strani gospo, ki je znala le pet odstotkov slovensko. Zanimalo pa jo je samo, kaj bom naročil... To je zloraba RTV Slovenija, oddaje Odmevi in Rosvite Pesek! Zato predlagam, da vodstvo poda prijavo na policijo, da to zlorabo preganjajo.«

Voditeljica Odmevov Rosvita Pesek

Da, ta zloraba mojega imena in vizualne podobe Odmevov se je res zgodila in se še kar dogaja. Nanjo sem opozorila v daljšem zapisu na FB, predlagala kolegici urednici Jeleni Aščič na Tedniku, naj se loti tovrstne teme in ponudila, da sem tudi sama pripravljena nastopati, enako dr. Noč. V vednost navajam zapis, ki sem ga objavila 28. 8. 2023 tudi na FB in X:

»NUJNO PREBERITE!!!!

Objava, katere začetek vidite spodaj na zajemu zaslona, je LAŽNA!

Intervju s priznanim kardiologom dr. Nočem, ki sledi v nadaljevanju, je izmišljen, intervju z dr. Kebrom prav tako. Zlorabljen je ozadje našega spletnega portala MMC.

Ne nasedajte! Ne priporočam nobenih zdravil!

Prosim, upoštevajte, da so na tovrstnih omrežjih tudi lumpi in goljufi in da so lahko objave - kot v tem primeru - tudi povsem IZMIŠLJENE.

Upoštevajte navodila vaših lečečih zdravnikov in čuvajte svoje zdravje. Vse dobro.«

Spoštovana varuhinja, hvala tudi za Vaše opozorilo javnosti.

ODGOVOR VARUHINJE

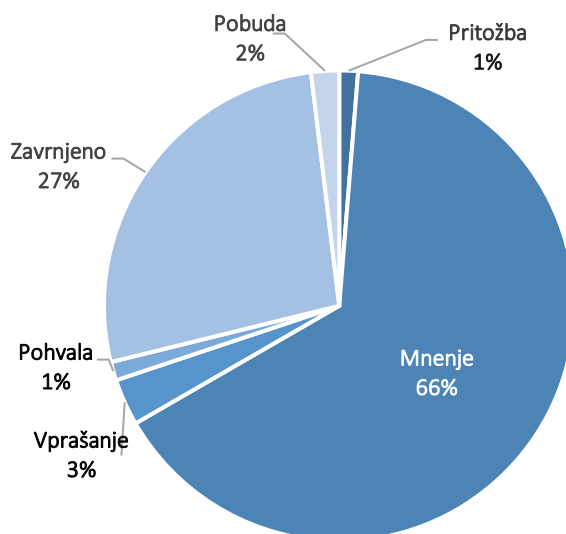
Zahvaljujem se vam za opozorilo o zlorabi RTV Slovenija in imena njene voditeljice, njej pa za pojasnilo. Ta zloraba je primer, kako pozorni moramo biti pri spremljanju medijev in družbenih omrežij. Zaradi množice različnih medijev, omrežij, platform in drugih digitalnih načinov nagovarjanja občinstva – žal tudi z nameni zlorabe, kot je razvidno iz tega primera - je pomembno, da smo na te zlorabe vsi zelo pozorni in da nanje sproti javno opozarjamo. Da bi se zlorabam lažje zoperstavili in se jih ubranili, bi morali posvetiti mnogo več časa in naporov tudi medijskemu opismenjevanju vseh generacij. Deloma to počne projekt Medijske in informacijske pismenosti MIPI, ki poteka pod okriljem Agencije za komunikacijska omrežja in pri katerem tudi sama dejavno sodelujem. Žal je to le drobec proti vse bolj grozečim zlorabam.

STATISTIKA

Naziv OE	AVGUST 2023	JULIJ 2023	AVGUST 2022
PPE TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	51	41	81
Informativni program	33	22	58
Kulturno umetniški program	3	8	3
Razvedrilni program	3	2	2
Športni program	6	4	5
Program plus	0	0	0
TV Koper/Capodistria	1	0	0
TV Maribor	0	0	0
Ostalo	5	5	13
PPE RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	4	3	8
Radio Prvi	2	3	3
Val 202	0	0	3
Ars	0	0	0
Radio Koper	1	0	0
Radio Maribor	1	0	0
Radio SI	0	0	0
Ostalo	0	0	2
RTV - PROGRAMI ZA NARODNOSTNI SKUPNOSTI			
SKUPAJ	0	0	1
TV Capodistria	0	0	1
Radio Capodistria	0	0	0
TV studio Lendava	0	0	0
Pomurski madžarski radio (MMR)	0	0	0
PPE MMC			
SKUPAJ	22	33	22
Novinarske vsebine	7	8	3
Uporabniške vsebine	15	23	14
Storitve	0	2	5
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	79	55	54
Jezikovna kultura	7	4	3
Oglaševanje	3	0	1
Dostopnost in prilagojeni programi	2	1	3
RTV-prispevek	0	0	4
Tehnične zadeve	1	0	1
RTV SLO - splošno	13	6	10
Svet RTV-ja	8	1	0
Varuhinja	0	1	0
Ostalo	3	1	2
Zavrnjena obravnava	42	41	30
VSI ODZIVI	<u>156</u>	<u>132</u>	<u>166</u>

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	<u>156</u>
Pritožba	2
Mnenje	102
Vprašanje	5
Pohvala	2
Pobuda	3
Zavrjneno	42

SKUPAJ	<u>156</u>
Elektronska pošta	92
Spletni obrazec	24
Pismo	0
Telefon	40

